

Toimintakertomus 2021

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto

Toukokuu 2022

Sisällysluettelo

1	Korona näkyi kirjaston arjessa myös vuonna 2021.....	1
1.1	Koronan leviäminen supisti kirjaston palveluja vuoden alussa	1
1.1.1	Uusi kirjastoauton pysäkki Nummelle	2
1.2	Koronarajoitusten kiristytessä maaliskuussa siirryttiin valvottuun itsepalveluun.....	3
1.3	Koronarajoituksia alettiin purkaa toukokuussa	4
1.4	Kesäkuussa työskentely- ja ryhmätyötilat käyttöön myös omatoimiaika	5
1.5	Koronarajoitukset sallivat pienten ryhmien vierailut syyskuussa.....	5
1.6	Koronarajoitukset purettiin lokakuussa	6
1.7	Vahva maskisuositus kirjastoihin marraskuussa	6
1.7.1	Koronapassin voi tulostaa maksutta marraskuusta alkaen	6
1.8	Koronarajoitukset palasivat kirjastoihin joulukuussa	7
2	Kirjasto tilastojen valossa 2021.....	8
2.1	Remontoitu pääkirjasto houkutteli asiakkaita	8
2.2	Lasten ja nuorten kirjoja lainattiin ennätysmäärä	9
2.3	E-lehtiä luettiin ahkerasti	9
2.4	Kirjaston syksy oli aktiivinen ja tapahtumarikas	10
3	Kirjastotorille johtavat portaat korjattiin.....	10
4	Rockway-musiikkikursseille kirjastokortilla	10
5	Digikirjastokortti käyttöön myös iOS-laitteille.....	11
6	Mitä saisi olla? -palvelulle VAU-palkinto	11
7	Taidekirjapalkinto Rosa Liksom: niinku taidetta -kirjalle	12
7.1	Hengen aarteet: Esoteerisuus Suomen taidemaailmassa 1890-1950 (PARVS)	13
7.2	Eeva Karhu: Polku (PARVS).....	13
7.3	Anu Tuominen – Huomenna tänään on eilen (Suomen Taideyhdistys)	13

7.4	Erityiskunniamaininta teossarjalle Lasin ja keramiikan mestarit 1-6 (Collection Kakkonen, Helsinki: PARVS)	14
8	Kirjastojärjestelmään kohdistui tietomurto kesällä.....	14
9	Jemma ja Holvin työskentelytila auki syyskuussa	15
10	Kirjastokorttihakemuksen voi tehdä verkossa.....	16
11	eMagz-lehtipalveluun uusia ominaisuuksia	16
12	Uusi digikokoelma lapsille ja nuorille.....	17
13	Eka kortti -kampanja tavoitti koulunsa aloittavat.....	18
14	Kirjoituskilpailuun osallistuttiin innokkaasti	18
15	Kirjaston sähköntuotantoa voi seurata.....	19
16	Kirjasto aktiivinen somessa	19
17	Musiikkipalvelut kasvattivat suosiotaan	19
18	Monipuolista kouluysteistyötä	21
19	Tapahtumatuotanto selvisi hyvin koronavuodesta	21
19.1	Valtakunnallisia temaviikkoja ja tapahtumia.....	22
19.1.1	Mediataitoviikko 8.-14.2.2021	22
19.1.2	Ilmaston viikko 22.-27.3.2021	23
19.1.3	Earth Hour 27.3.2021 klo 20.30-21.30.....	23
19.1.4	Lukuviikko 5.-11.4.2021	23
19.1.5	Lumotun puiston salaisuus ja Luettu maa 1.6.-31.8. 2021	24
19.1.6	Koko kansa lukee 28.6.-30.7.2021	24
19.1.7	Kansainvälinen pokkaripäivä 30.7.2021.....	24
19.1.8	Read Hour Koko Suomen lukutunti 8.9.2021 klo 19.....	24
19.1.9	Valtakunnallinen vanhustenviikko 3.-10.10.2021.....	24
19.1.10	Maailman avaruusviikko, Eläinten viikko 4.-10.10.2021.....	24
19.1.11	Mielikirjapäivä, Aleksis Kiven päivä, suomalaisen kirjallisuuden päivä 10.10.2021	25

19.1.12	Syysloma on lukuloma 18.10.-24.10.2021	25
19.1.13	Valtakunnallinen peliviikko 8.-14.11.2021	25
19.1.14	Lapsen oikeuksien viikko 15.-21.11.2021.....	27
19.1.15	Mielenterveysviikko 21.-28.11.2021	27
19.1.16	Svenska veckan 1.-7.11.2021	28
19.2	Kirjallisuustapahtumia	28
19.2.1	Kirjallinen syksy 2021	29
19.3	Lukupiirejä	30
19.4	Luentoja, keskustelutilaisuuksia ja muita tapahtumia	31
19.4.1	Luentoja	31
19.4.2	Keskustelutilaisuuksia	32
19.4.3	Muita tapahtumia	32
19.5	Kielikahviloita.....	33
19.6	Elokuvia.....	33
19.7	Musiikkitapahtumia	34
19.8	Hakeutuvia tapahtumia	36
19.9	Lasten ja nuorten tapahtumia	36
20	Pääkirjaston asiakasopastus	37
20.1	Opastusta ja kirjastovierailuja etänä	37
20.2	Digi-Pönkki	38
21	Lähikirjastot.....	39
21.1	Koronarajoitukset vaikuttivat kirjastoautojen toimintaan.....	39
21.1.1	Kotipalvelu entistäkin tärkeämpää korona-aikana	39
21.1.2	Hämeenlinnan kirjasto osallistui uuden naisvankilan kirjaston suunnitteluun ja toiminnan aloittamiseen.....	40
21.2	Hauhon kirjasto piti omat kirjamessut verkossa	41

21.3	Kalvolan kirjaston rankka koronavuosi.....	42
21.4	Lammin kirjastossa monipuolista toimintaa	43
21.4.1	Hämeenlinnan 3. ja 8.-luokkalaiset luovat ja tutkivat kirjallisuutta toiminnallisesti - hanke saatiin päätökseen	44
21.5	Nummen kirjasto teki yhteistyötä koulun ja nuorisotoimen kanssa.....	45
21.6	Rengon kirjastossa hiljainen vuosi.....	46
21.7	Tuuloksen kirjaston lainat kasvoivat.....	46
22	Kirjaston vuosi 2021 tunnuslukuina.....	47
22.1	Henkilöstö 2021.....	47
22.2	Talous 2021.....	48
22.3	Muut tunnusluvut 2021.....	49

1 Korona näkyi kirjaston arjessa myös vuonna 2021

Vuosi 2021 elettiin kirjastossa koronaviruksen varjossa. Kirjastossa koronarajoituksia kiristettiin ja höllätettiin viranomaisten määräysten mukaan.

Kirjastossa noudatettiin pandemian aikana Hämeenlinnan kaupungin valmiusjohtoryhmän, Kanta-Hämeen pandemiaryhmän, Aluehallintoviraston, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen ja Suomen hallituksen antamia ohjeita. Kirjastojen tiloja siivottiin tehostetusti. Asiakkaille oli tarjolla käsidesiä. Henkilökunta käytti kasvosuojuksia ja suositteli niiden käyttämistä asiakkaille. Kirjastoissa huolehdittiin myös turvaväleistä.

1.1 Koronan leviäminen supisti kirjaston palveluja vuoden alussa

Koronatilanne siirtyi leviämisvaiheeseen Kanta-Hämeessä joulukuun alussa 2020. Kirjaston toimintaan tuli silloin rajoituksia, jotka jatkuivat koronavirusvariantin nopean leviämisen takia ensin maaliskuun loppuun asti.

Hämeenlinnan kirjastot, paitsi Nummen kirjasto, pidettiin auki erityisjärjestelyin. Helmikuussa suljettiin myös Kalvolan kirjasto. Palvelupiste toimi silloin litalan Kylätalossa.

Omatoiminen asiointi ei ollut mahdollista pääkirjastossa, eikä Hauholla. Kirjastot olivat auki vain palveluaikoina.

Asiakkailta odotettiin lainaus- ja palautusautomaattien käyttämistä sekä pikaista noin viisitoista minuuttia kestävästä asiointia kirjastoissa. Asiakaspalvelusta sai ainoastaan uuden kirjastokortin. Pankkikorttimaksuja otettiin vastaan, jos yli kahdenkymmenen euron suuruiset maksut estivät lainaamisen ja lainojen uusimisen. Lähikirjastoissa sai asioida kerralla enintään kuusi asiakasta.

Kirjastoauto Bella kävi palvelemaan suljetun Nummen kirjaston asiakkaita Nummikeskuksen edessä olevalla pysäkillä. Nummen kirjaston varaukset oli mahdollista noutaa myös pääkirjastosta. Kirjastoautot kulkivat reiteillään. Autoissa pystyi asioimaan vain kaksi asiakasta tai perhekunta kerrallaan.

Kirjastojen asiakastilojen käyttöä rajoitettiin. Lehtisalit eivät olleet käytössä eikä sanoma- tai aikakauslehtiä voinut lukea kirjastoissa. Aikakauslehtiä kuitenkin lainattiin kotiin. Etänä käytettävät kotimaiset ja vieraskieliset e-aikakauslehdet sekä vieraskieliset e-sanomalehdet olivat käytössä.

Työskentely-, harraste- ja oleskelutilat sekä lukusalit, kokoustilat ja pääkirjaston Urban Office -työtilat pidettiin suljettuina. Istumapaikat poistettiin pikaista levähtämistä varten tarkoitettuja tuoleja lukuun ottamatta.

Jokaisessa kirjastossa oli vähintään yksi asiakastietokone välttämätöntä ja kiireellistä asiointia ja kopioimista, skannaamista sekä tulostamista varten.

Varausten tekeminen ja lainojen uusiminen onnistui Vanamo-verkkokirjastossa tai puhelimitse. Verkkokirjastossa oli ohjevideo varaamisen tekemisestä. Kirjastokorttiin tarvittavan tunnusluvun pystyi tilaamaan verkkokirjastosta.

Kirjastoissa ei järjestetty tapahtumia, ryhmäkäyntejä eikä opastuksia. Lähikontaktien välttämiseksi kirjastoissa ei voitu antaa lähi- eikä laiteopastusta.

Asiakkaita muistutettiin kasvosuojuksen, käsidesin ja turvavälien pitämisestä henkilökuntaan sekä toisiin asiakkaisiin.

1.1.1 Uusi kirjastoauton pysäkki Nummelle

Koska Nummen kirjastotilat jouduttiin sulkemaan, läntisen kantakaupungin kirjastopalvelun parantamiseksi perustettiin Nummikeskuksen eteen uusi pysäkki kirjastoautolle.

Helmikuun alusta alkaen kirjastoauto Urho pysähtyi Nummikeskuksen edessä maanantaisin klo 13.00 – 14.30.

Kirjastoautossa voi lainata ja palauttaa aineistoa sekä noutaa ja tehdä varauksia. Verkkokirjastossa varauksia tehtäessä noutopaikaksi valittiin kirjastoauto Urho. Voimassa olevien tai jo saapuneiden varausten noutopaikan voi vaihtaa soittamalla kirjaston asiakaspalveluun tai lähettämällä kirjastoon sähköpostia. Koronarajoitusten mukaan kirjastoautossa voi asioida yhtä aikaa perhe tai enintään kaksi asiakasta.

1.2 Koronarajoitusten kiristytessä maaliskuussa siirryttiin valvottuun itsepalveluun

Joulukuun alussa 2020 voimaan tulleet kirjastopalvelujen koronarajoitukset kiristyivät entisestään maaliskuun alussa 2021 ja kestivät 3.5. asti. Joulukuun alussa 2020 säädetyt turvatoimet olivat edelleen voimassa.

Asiakaspalvelu muutettiin valvotuksi itsepalveluksi. Se tarkoitti, ettei henkilökunta ollut paikalla palvelupisteissä, vaan valvoi kirjastotilassa opastaen asiakkaita itsenäiseen asiointiin. Hyllyistä tai varastosta ei voitu lähteä hakemaan aineistoa, vaan asiakkaita ohjeistettiin tekemään varauksia verkkokirjastossa.

Asiakaspalvelusta sai vain kirjastokortin. Korttimaksuja otettiin vastaan ainoastaan silloin, kun maksut estivät lainaamisen. Käteistä ei voinut käyttää.

Varaukset ja lainojen uusinnat voi hoitaa verkkokirjastossa, puhelimitse tai sähköpostilla. Tunnusluvun sai verkkokirjastosta.

Mitä saisi olla? -verkkopalvelusta asiakkaat pystyivät varaamaan aineistoja kätevästi silloin, kun mielessä oli pelkkä aihe tai kaipasi ammattilaisten suosituksia.

Asiakkaita opastettiin puhelimesta verkkokirjaston ja e-kirjaston käytössä. Celia-opastuksia tehtiin etänä.

Kirjastoissa oli asiakkaiden käytössä vain yksi tietokone välttämätöntä ja kiireellistä tulostamista varten. Kopioiminen oli mahdollista, mutta skannaaminen ei. Kymmenkunta tulostetta sai tulostaa maksutta.

Palautus- ja lainausautomaattien lisäksi pääkirjaston eteisissä oli palautuslaatikot. Palauttaakseen lainoja ei tarvinnut tulla eteistä pitemmälle.

Lähikirjastoissa maksimi asiakasmäärä kerrallaan pysyi edelleen kuudessa henkilössä ja kirjastoautoissa kahdessa henkilössä tai perhekunnassa. Tarvittaessa asiakkaita pyydettiin odottamaan ulkona omaa vuoroa.

Kirjastoautoissa, Kalvolan ja Tuuloksen kirjastoissa ei otettu vastaan maksuja. Palvelupisteiden palvelut toimivat rajoitetusti Hauhon, Lammin, Rengon ja Tuuloksen kirjastoissa. Aineistojen seutukuljetukset Vanamokirjastojen välillä hoidettiin normaalisti.

1.3 Koronarajoituksia alettiin purkaa toukokuussa

Koronarajoituksia alettiin purkaa Hämeenlinnan kirjastoissa 3.5. alkaen. Kaupungin valmiusjohtoryhmän ja maakunnan pandemiaryhmän uudet koronasuosituksukset tulivat silloin voimaan.

Omatoimiaika otettiin käyttöön pääkirjastossa ja Hauhon kirjastossa maanantaina 3.5. Pääkirjastossa ja Hauhon kirjastossa pystyi asioimaan omatoimisesti joka päivä klo 6-22.

Kirjastojen asiakaspalvelu toimi normaalisti. Laina- ja palautusautomaattien käyttämistä suositeltiin edelleen.

Lehtisalit ja muut kirjastojen oleskelutilat avattiin. Istumapaikkoja kuitenkin vähennettiin, jotta turvavälit voitiin pitää.

Asiakastietokoneet, tulostus-, kopiointi- ja skannauspalvelut olivat käytössä.

Pääkirjaston Urban Office –työskentelytilat, ryhmätilat A ja B sekä Lammin kirjaston kokoustila palasivat asiakaskäyttöön. Tiloihin voi tehdä varauksia kirjaston Varaamo-palvelussa. Pääkirjaston tiloja ei kuitenkaan vielä voinut käyttää omatoimiaikana.

Pääkirjaston bändihuone/studio, soittohuone ja editointitila olivat asiakkaiden käytössä kirjaston palveluaikoina ja varattavissa Varaamo-palvelussa. Leino-sali ja Mediahuone eivät edelleenkään olleet käytössä koronarajoitusten takia.

Varattavien tilojen henkilömäärää rajoitettiin vähintään puoleen normaalista, jotta turvavälit voitiin säilyttää. Sallitut henkilömäärät ilmoitettiin tilojen tietojen kohdalla Varaamossa.

Kirjastoissa ei vielä annettu henkilökohtaista digilaitteiden, Celia-palvelujen, e-aineistojen tai pääkirjaston editointitilan käytön opastusta. Ohjattuja ryhmäkäyntejä ei voitu järjestää.

Kirjastoautoissa sai asioida neljä henkilöä kerrallaan. Kalvolan kirjasto palveli Hyvinvointikeskus Sauvolan tiloissa 3.5. alkaen. Nummen kirjasto avattiin kouluvuoden päätyttyä.

Kirjasto suositteli asiakkaille edelleen kasvosuojuksen ja käsidesin käyttämistä sekä kahden metrin turvavälin pitämistä henkilökuntaan ja muihin asiakkaisiin.

1.4 Kesäkuussa työskentely- ja ryhmätyötilat käyttöön myös omatoimiaika

Kanta-Hämeen kokoontumisrajoituksia lievennettiin 16.6.2021. Kirjaston koronarajoituksia voitiin purkaa niin, että pääkirjaston työskentely- ja ryhmätyötilat voitiin ottaa taas käyttöön myös omatoimiaikana.

Pääkirjaston Urban Office -työskentelytilat ja Ryhmätilat A ja B olivat käytössä palveluaikojen lisäksi omatoimiaikana eli joka päivä klo 6.00 –22.00. Tiloja voi varata kirjaston Varaamo-palvelusta.

Mediahuone, editointi- ja digitointitila, soittohuone ja bändihuone/studio olivat edelleen käytettävissä vain kirjaston palveluaikoina.

Maksullinen kokous- ja tapahtumutila Leino-sali tuli käyttöön 2.8. alkaen. Tilan varaaminen Varaamo-palvelussa oli mahdollista kesäkuun puolivälistä lähtien.

Omatoimiaika oli käytössä pääkirjaston ja Hauhon kirjastojen lisäksi myös Nummen kirjastossa. Nämä kirjastot olivat auki omatoimisesti joka päivä klo 6.00 – 22.00.

Kirjastoissa ei vielä tarjottu henkilökohtaista digilaitteiden, Celia-palvelujen, e-aineistojen tai pääkirjaston editointitilan käytön opastusta. Kirjastoissa ei myöskään järjestetty ohjattuja ryhmäkäyntejä.

1.5 Koronarajoitukset sallivat pienten ryhmien vierailut syyskuussa

Syyskuun aikana kirjaston asiakastiloissa voi vieraila enintään 10 hengen ryhmissä. Joissakin kirjastoissa vierailut voitiin järjestää niin, että iso ryhmä jaettiin eri tiloihin. Järjestelyistä sovittiin jokaisen ryhmän kanssa erikseen.

Koululuokkien, päiväkotij- ja muiden ryhmien opettajat ja ohjaajat vastasivat ryhmien turvallisesta asioinnista kirjastossa.

Kirjastoautoissa voi olla samanaikaisesti enintään neljä asiakasta.

Pääkirjaston kirjavarasto Jemma sekä käsikirjaston varaston ja kotiseutukokoelman työskentelytila Holvi avattiin asiakkaille 20.9. Jemmassa oli asiakasopastusta 20.9. – 1.10. Holvin työskentelytila oli varattavissa Varaamo-palvelun kautta.

Kirjastoissa noudatettiin edelleen maskisuosituksia, turvavälejä ja huolehdittiin käsihygieniasta.

1.6 Koronarajoitukset purettiin lokakuussa

Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa luovuttiin koronarajoituksista 4.10.2021. Sen jälkeen osallistujamääriä koskeneet rajoitukset eivät enää olleet voimassa.

Kirjasto suositteli edelleen asiakkailleen ja henkilökunnalleen riittäviä turvavälejä, maskien käyttöä ja käsihygieniasta huolehtimista harkinnan, tilan ja tilanteen mukaan.

1.7 Vahva maskisuositus kirjastoihin marraskuussa

Hämeenlinnan kaupunki antoi maskisuosituksen perjantaina 12.11.2021 Kanta-Hämeen maakunnan pandemiaryhmän tilannekuvan perusteella. Hämeenlinnan kaupunki suositteli kaikille maskien käyttöä kaupungin julkisissa sisätiloissa sekä yleisötilaisuuksissa.

Suositus koski myös kirjastoja, kirjastoautoja sekä kirjaston järjestämiä tapahtumia, joissa lähikontakteja ei voitu välttää. Kirjaston asiakaspalveluhenkilöstö käytti maskeja tai visiirejä.

1.7.1 Koronapassin voi tulostaa maksutta marraskuusta alkaen

Hämeenlinnan pää- ja lähikirjastoissa koronapassin tulostaminen tuli maksuttomaksi kirjastojen asiakaspalveluaikoina marraskuussa. Asiakkaiden edellytettiin käytettävä Omakanta-verkkopalvelua itsenäisesti tietoturvasyistä.

1.8 Koronarajoitukset palasivat kirjastoihin joulukuussa

Etelä-Suomen aluehallintovirasto tiukensi yleisölle avoimien tilojen käyttöä Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin alueella lauantaista 11.12. alkaen. Hämeenlinnan kaupungin valmiusjohtoryhmä päätti aluksi toimenpiteiden kestävän joulukuun loppuun. Rajoituksia kuitenkin jatkettiin seuraavan vuoden puolelle.

Hämeenlinnan kirjastot, paitsi Nummen kirjasto, pidettiin auki erityisjärjestelyin. Asiakaspalvelu rajattiin valvotuksi itsepalveluksi. Valvottu itsepalvelu tarkoittaa sitä, että kaikki toiminta tapahtuu itsepalveluna. Asiakaspalvelusta saa ainoastaan uuden kirjastokortin ja maksuja voi maksaa maksukortilla, jos ne estävät lainaamisen ja lainojen uusimisen.

Kirjasto suositteli pikaista asiointia ja kehotti asiakkaita viipymään kirjaston tiloissa korkeintaan 15 minuuttia. Lähikirjastoissa voi samaan aikaan olla enintään kuusi asiakasta. Kirjastoautot kulkivat reiteillään. Kirjastoautoissa voi asioida vain kaksi asiakasta tai perhe kerrallaan.

Omatoimiaika ei ollut käytössä pääkirjastossa eikä Hauhon ja Nummen kirjastoissa. Kirjastoauto Bella palveli Nummen kirjaston asiakkaita Nummikeskuksen edessä tiettyinä aikoina. Kirjastoautossa voi palauttaa lainoja ja noutaa varauksia, joiden noutopaikka oli Nummen kirjasto tai kirjastoauto Bella.

Asiakastilojen käyttöä rajoitettiin. Tiloissa ei ollut istumapaikkoja lukuun ottamatta levähtämiseen tarkoitettuja tuoleja. Pääkirjaston varastot eivät olleet auki asiakkaille. Lehtisalit suljettiin. Sanomalehdet eivät olleet käytössä. Aikakauslehtiä voi lainata kotiin.

Työskentely-, harraste- ja oleskelutilat sekä lukusalit ja kokoustilat eivät olleet käytössä. Myös pääkirjaston Urban Office -työtilat suljettiin.

Jokaisessa kirjastossa oli vähintään yksi asiakastietokone välttämätöntä ja kiireellistä asiointia varten. Tulostaminen, kopioiminen ja skannaaminen itsepalveluna oli mahdollista. Kirjastoissa sai maksutta tulostaa koronapassin.

Vanamo-verkkokirjastossa, puhelimella tai sähköpostilla oli mahdollista tehdä varauksia ja uusia lainoja. Verkkokirjastossa oli katsottavana ohjevideo varauksen tekemisestä verkkokirjastossa. Kirjastokorttiin oli mahdollista tilata tunnusluku verkkokirjastossa.

Kirjaston asiakastiloissa ei järjestetty tapahtumia eikä ryhmäkäyntejä. Lähikontaktien välttämiseksi kirjastossa ei järjestetty lähi- eikä laiteopastusta. Celia-opastusta, verkkokirjaston sekä e-kirjaston käytön opastusta annettiin etänä Teamsissa tai puhelimessa.

Kirjasto suositteli asiakkaille kasvusuojuksen ja käsidesin käyttämistä, turvavälejä sekä fyysisen kontaktin välttämistä henkilökuntaan ja toisiin asiakkaisiin. Kirjastossa tuli käydä pikaisesti ja viipyä korkeintaan 15 minuutta.

2 Kirjasto tilastojen valossa 2021

Koronapandemia vaikutti edelleen merkittävästi kirjaston palveluihin vuonna 2021. Kirjastoja ei enää tarvinnut sulkea mutta palvelut toimivat noin puoli vuotta hyvin rajoitetusti.

Vuoden alusta 2. toukokuuta asti ja jälleen loppuvuonna 11.-31.12. omatoimiaika ei ollut käytössä. Kokous- ja muut kokoontumistilat, kuten 20.9. pääkirjastossa asiakkaille avautunut kirjavarasto Jemma ja lehtisali pidettiin suljettuna rajoitetun palvelun aikana eikä tapahtumia, ryhmäkäyntejä tai opastuksia järjestetty. Nummen kirjasto oli suljettu. Ajoittain asiakaspalvelu oli hyvinkin rajattua.

Nummen kirjasto oli suljettu. Kalvolan kirjasto oli suljettuna 1.2.-2.5., jolloin kirjastopalvelua tarjottiin rajoitetusti litalan Kylätalossa. Lähikirjastojen ja kirjastoautojen asiakasmäärää rajoitettiin.

Koronarajoitukset vaikuttivat merkittävästi sekä pääkirjaston uusien varattavien tilojen käyttöön että kirjastojen omatoimiaikaiseen aukioloon. Varaamo-palvelun kautta tarjottavat työskentely- ja ryhmätyötilat olivat omatoimiaikaisessa käytössä vain 16.6.-10.12.

2.1 Remontoitu pääkirjasto houkutteli asiakkaita

Hämeenlinnan kirjastojen kokonaislainaus ylitti reippaasti miljoonan rajapyykin 1 017 772 nidemäärällä. Kirjaston lainaajien määrä pysyi entisellä tasolla. Lainausoikeuttaan käytti vuoden aikana 22 603 henkilöä.

Uusittu pääkirjasto lunasti paikkansa asiakkaiden sydämissä. Vuoden kokonaislainaus: 678 354 nidettä oli selkeästi yli aiempien vuosien tason ja siitä kirjalainaus: 581 995 nidettä uusi 2000-luvun ennätys.

Koronarajoitukset vaikeuttivat erityisesti Nummen ja Kalvolan kirjastojen toimintaan. Myös kirjastoautojen hyvin rajattu asiakasmäärä vaikutti lainalukuihin.

Asiakkaiden varattavissa olevien pääkirjaston uusien opiskelu-, työskentely- ja harrastustilojen käyttö oli hyvin rajattua koronan vuoksi. Tiloja kysyttiin paljon ja käytettiin aktiivisesti silloin kun se oli mahdollista.

Taidenäyttelytilat olivat avoinna ja aktiivisessa käytössä koko vuoden. Vain lehtisalin näyttelytila oli suljettu puoli vuotta. Erilaiset yhdistykset ja yksityiset taiteilijat järjestivät tiloissa vuoden aikana kaikkiaan 44 taidenäyttelyä, joista Galleriassa oli 20, Aulan näyttelytilassa 18 ja Lehtisalin seinällä kuusi näyttelyä.

2.2 Lasten ja nuorten kirjoja lainattiin ennätysmäärä

Pandemia-aika näytti lisäävän lukuharrastusta kaikista rajoituksista huolimatta.

Erityisesti lasten- ja nuorten kirjallisuuden lainaluvut olivat ennätysmäisiä edellisten vuosien tasoon verrattuna. Kirjalainaus vuonna 2021 oli kaikkiaan 883 303 nidettä ja siitä lasten ja nuortenkirjallisuuden osuus 46 prosenttia, yhteensä 404 565 nidettä.

2.3 E-lehtiä luettiin ahkerasti

E-palveluista suositaan kasvattivat Emagz-palvelun aikakauslehdet, joita pystyy lukemaan etänä. Etäkäytössä oli yhteensä 24 kotimaista aikakauslehteä. Niitä luettiin vuoden aikana 31 370 kertaa, 61,2 prosenttia edellisvuotta ahkerammin.

Lehtitietokanta Epressin kotimaisia paikallis- ja maakuntalehtiä luettiin kirjastossa 24 750 kertaa, 35,7 prosenttia enemmän kuin vuonna 2020.

2.4 Kirjaston syksy oli aktiivinen ja tapahtumarikas

Syksyllä 2021 kirjaston toiminta oli hyvin aktiivista ja kaikki tilat olivat käytössä. Kirjastossa järjestettiin 154 erilaista kulttuuritapahtumaa, joissa oli yhteensä 11 700 osallistujaa.

Digiopastuksia ja luokkakäyntejä pidettiin 299 kertaa. Osallistujia niissä oli 5000 henkeä. Aikuisryhmien koulutuksiin osallistui 624 henkeä, päiväkotiryhmien 285 ja ala- sekä yläkoulun koulutuksiin yhteensä 3788 henkeä.

3 Kirjastotorille johtavat portaat korjattiin

Pääkirjastossa tehtiin rappuremonttia 8.-14. helmikuuta. Kirjasto oli normaalisti avoinna remontin ajan.

Kirjaston peruskorjauksessa portaisiin oli jäänyt pieniä korkeuseroja, jotka voivat lisätä tapaturmariskiä. Rappuremontissa korjattiin virheet. Samalla portaikon hahmottamista parannettiin tummentamalla askelmien reunat ja korostamalla portaikon alkamista keltaisella värillä.

Korjauksen ajaksi portaikko suljettiin ja katettiin. Porrasremontin aikana kirjastoon kuljettiin Rauhankadun ovesta. Lukiokadulta lainauskerrokseen pääsi hissillä.

4 Rockway-musiikkikursseille kirjastokortilla

Hämeenlinnan kaupunginkirjastossa otettiin käyttöön kotimainen verkossa toimivan Rockway-musiikkipalvelu maaliskuun alussa ja koko Vanamokirjastojen alueella maaliskuun puolella välissä. Suosituilla suomenkielisillä verkkokursseilla voi opiskella soittoa, laulua ja biisintekemistä ammattitaitoisten opettajien johdolla.

Palveluun kirjaututaan kirjastokortilla ja ensimmäisellä kerralla luotavalla salasanalla. Käytössä on kymmenen erilaista kurssia, joiden laina-aika on kaksi viikkoa. Lainassa olevia kursseja voi myös varata. Rockway löytyy Vanamokirjastojen verkkokirjastosta.

5 Digikirjastokortti käyttöön myös iOS-laitteille

Hämeenlinna taskussa -sovellus uudistui. Digitaalisen kirjastokortin voi ladata myös iOS-laitteille. Digikortti oli aikaisemmin käytössä vain Android-laitteilla.

Kaikissa Hämeenlinnan kirjastoissa on yksi automaatti, jolla lainaaminen onnistuu myös mobiililaitteen sähköisellä kirjastokortilla.

Hämeenlinna taskussa -sovelluksen digikirjastokorttia voi käyttää myös Hämeenlinnan kirjastojen ja kirjastoautojen asiakaspalvelussa.

Kaikille uusille asiakkaille tehdään edelleen perinteinen kirjastokortti. Digikirjastokortti toimii tavallisen kirjastokortin rinnalla.

6 Mitä saisi olla? -palvelulle VAU-palkinto

Hämeenlinnan kaupunki palkitsi VAU-palkinnolla kirjaston asiantuntijapalvelun Mitä saisi olla? Asiakas voi palvelun kautta esittää kirjastolle lukutoiveensa verkkokirjastossa. Kirjastoammattilaiset keräävät asiakkaalle valmiiksi aineistopaketin, jonka asiakas voi tulla lainaamaan kirjastosta.

Kulttuuripäällikkö Janne Nieminen ja palvelusuhdepäällikkö Matti Korkala perustelevat kirjastolle myönnettyä VAU-palkintoa sillä, että kyseessä on olemassa olevan palvelun kehittäminen uudesta näkökulmasta, jonka kautta asiakkaalle voidaan tarjota yllättävä käyttäjäkokemus. Kirjastossa on valtava osaaminen, joka valjastetaan näin palvelun toteuttamiseen ja kehittämiseen. Palveluun sisältyy yllätysmomentti, kun asiakas palvelun tilattuaan voi yllättyä positiivisesti. Rohkea ja ennakkoluuloton palvelu!

Mitä saisi olla? -palvelun kehittivät johtava informaattikko Jaana Käki ja kirjastonhoitaja Annukka Ruotsalainen.

7 Taidekirjapalkinto Rosa Liksom: niinku taidetta - kirjalle

Iittalan XXIV Valtakunnallinen Taidekirjapäivä palkitsi vuoden 2020 parhaan taidekirjan Eliel Aspelin -palkinnolla, joka on Harri Koskisen suunnittelema lasiveistos. Voittaja julkistettiin lauantaina 12.6.2021 Hämeenlinnan pääkirjastossa.

Eliel Aspelin -kilpailun järjestää Hämeenlinnan kaupunginkirjasto. Vuonna 2021 kilpailuun osallistui 34 vuonna 2020 julkaistua teosta.

Palkintolautakunnassa toimivat taidehistorioitsija Leena I. E. Krohn (puheenjohtaja), kulttuuritoimittaja ja kirjailija Marika Riikonen, kuvataiteilija ja amanuenssi Kukka Pitkänen sekä Hämeenlinnan kaupunginkirjaston informaatikko Ilkka Marjanen. Sihteerinä toimi palvelupäällikkö Irmeli Isokivijärvi Hämeenlinnan kaupunginkirjastosta.

Vuoden taidekirjaksi valittiin Jonni Roosin kirjoittama teos Rosa Liksom: niinku taidetta (Like kustannus). Vuoden taidekirja 2020 on värikylläinen matka taiteilija Rosa Liksomin kuvataiteeseen.

Kulttuuritoimittaja ja taidehistorioitsija Jonni Roosin tekemä haastatteluihin ja lehtiartikkeleihin pohjautuva teos kirjailija ja taiteilija Rosa Liksomin heittää jo kirjan nimessä leikkisän haasteen lukijalle: niinku taidetta? Mikä on taidetta, onko tämä taidetta? Onko sillä väliä? Onko tämä niinku elämäkerta?

Teoksessa keskitytään Liksomin toimintaan nimenomaan kuvataiteilijana ja käydään läpi hänen mittavaa ja yllättävän monipuolista visuaalista tuotantoaan.

Teos tuo hienolla tavalla esiin taiteilijan leikkivän asenteen tekemiseen, luovan vapauden tehdä oikeastaan mitä huvittaa ja miten huvittaa.

Itse kirja on kuin Liksomin hahmo: värikäs, leikkisä, iloinen. Kirjan käteen sopiva neliömäinen muoto vertautuu Liksomin teoksiin, joiden muodossa usein toistuu neliö tai neliö neliössä. Liksomin teoksia on usein verrattu sarjakuviin ja teoksessakin kuvien sarjallisuutta on käytetty tehokkaasti hyväksi.

Teoksessa vältetään niin Jonni Roosin tekstin kuin Timo Setälän graafisen suunnittelunkin tasolla taiteilijaelämäkertoja joskus vaivaava ylijuhlallisuus ja pönötys. Tämän teoksen visuaalinen ja tekstuaalinen ilotulitus tuottaa riemua!

Voittajan lisäksi palkittiin kolme teosta kunniamaininnalla.

7.1 Hengen aarteet: Esoteerisuus Suomen taidemaailmassa 1890-1950 (PARVS)

Näyttelykirja Hengen aarteet: Esoteerisuus Suomen taidemaailmassa 1890 – 1950 on tyylikäs ja kaunis kokonaisuus, johon on valittu mielenkiintoinen aihealue.

Kirja avaa suurelle yleisölle uusia näkökulmia Suomen taiteeseen nostaen esiin myös tuntemattomampia tekijöitä. Kokonaisuus on vaikuttava sekä visuaalisesti että sisällöllisesti.

7.2 Eeva Karhu: Polku (PARVS)

Eeva Karhun valokuvataidetta esittelevä teos Polku on meditatiivinen ja runollisen kaunis kokonaisuus.

Jokainen teos koostuu 86 päällekkäisestä kuvasta, minkä vuoksi teoksiin muodostuu tietynlainen pehmeä värinä, epätarkkuus, joka tekee niistä kovin kiehtovia.

7.3 Anu Tuominen – Huomenna tänään on eilen (Suomen Taideyhdistys)

Huolella tehty kirja on pysyvä ovi kuvataiteilija Anu Tuomisen kekseliääseen ja ilakoivaan maailmaan.

Tyylikkäästi taitettu teos antaa tilaa sekä rikkaille teksteille että vahvoille kuville. Vaalea yleisilme ja ilmava taitto tukevat värikylläisten teosten visuaalisuutta.

7.4 Erityiskunniaininta teossarjalle Lasin ja keramiikan mestarit 1-6 (Collection Kakkonen, Helsinki: PARVS)

Lasin ja keramiikan mestarit -taidekirjasarjan toteuttaminen on kulttuuriteko. Se avaa ansiokkaasti suurelle yleisölle paitsi historiateoksena myös kuvateoksena niitäkin muotoilun alueita, joita vain harva nykyihminen on päässyt itse näkemään.

Lasin ja keramiikan mestarit on vaikuttava kirjasarja, joka on jaoteltu kiinnostavalla tavalla teemoittain. Teemojen nimet ovat raikkaalla tavalla jopa yllättäviä, innostavia sekä samalla tyylikkäitä.

Sarja on ulkoasultaan hienosti ja hienostuneesti toteutettu sekä loistavan taiton ja harkitun typografian osalta että materiaalivalintojen ja taidokkaiden, jopa häikäisevien teoskuvien osalta.

8 Kirjastojärjestelmään kohdistui tietomurto kesällä

Keskiviikkona 23.6.2021 alkaneen Vanamo-kirjastojen kirjastojärjestelmän käyttökatkoksen syyksi paljastui kiristyshaittaohjelmahyökkäys. Kirjastot jouduttiin sulkemaan. Kirjastot avattiin 1.7. palveluaikoina. Verkkokirjaston käyttökatkos jatkui edelleen ja omatoimikirjastot olivat poissa käytöstä. Järjestelmähäiriö oli ohi 5.7. Siitä lähtien kirjastot toimivat taas normaalisti.

Järjestelmätoimittaja Axiell alkoi heti tietomurron tapahduttua palauttaa palvelua toimintaan ja tutki tietoturva-asiantuntijoiden sekä viranomaisten kanssa hyökkäystapaa ja sen syitä.

Järjestelmätoimittaja vahvisti pian, ettei merkkejä tietojen vuotamisesta havaittu. Palvelut siirrettiin uuteen erilliseen turvattuun ympäristöön. Hämeenlinnan kaupunki teki tietomurrosta ilmoituksen tietosuojavaltuutetun toimistoon.

Vanamo-kirjastot suljettiin kirjastojärjestelmän käyttökatkoksen vuoksi. Vanamo-verkkokirjastoon kirjautuminen ei ollut mahdollista, varauksia ei voinut tehdä, eikä lainoja uusia. Järjestelmähäiriö esti myös teosten saatavuustiedot. Ellibs-, Varaamo- eikä eMagz-palveluihin päässyt kirjautumaan.

Maanantaina 5.7. järjestelmähäiriö päättyi ja kirjastojen käyttökatkos oli ohi. Kaikki palvelut palautettiin toimintaan. Kirjastot ja omatoimikirjastot voitiin taas avata.

Järjestelmän palautuksen yhteydessä tiistaina 22.6. tehdyt lainat, palautukset, varaukset ym. tapahtumat menetettiin. Tilanne saatiin kuitenkin korjattua yhteistyössä tänä ajankohtana kirjastoasioitaan hoitaneiden asiakkaiden kanssa.

Järjestelmäkatkoksen ajalta kertyneet myöhästymismaksut poistettiin asiakkaiden tiedoista.

9 Jemma ja Holvin työskentelytila auki syyskuussa

Pääkirjaston kirjavarasto Jemma ja käsikirjaston varasto Holvin työskentelytila avautuivat asiakkaille 20.9.2021.

Pääkirjaston pohjakerroksessa sijaitseva kirjavarasto Jemma on avoinna asiakkaille arkisin kirjaston palveluaikoina. Ajanvarauksella toimiva Holvin työskentelytila on tarkoitettu käsikirjastoaineistojen käyttöä varten.

Kirjavarasto Jemmassa on lainattavissa 50 000 niteen kokoelma vanhempaa kirjallisuutta. Varastossa on noin 5000 CD -levyn musiikkikokoelma.

Vanhimmat Jemman aineistot ovat 1930-luvulta, uusimmat 2010-luvulta. Jemman kaikki aineistot löytyvät Vanamo-verkkokirjaston aineistohauulla.

Jemman aineistot on luokiteltu isoihin pääluokkiin ja tilassa on selkeät opasteet hyllyittäin. Tila on esteetön. Hyllyväleissä mahtuu kulkemaan pyörätuolilla. Pohjakerrokseen pääsee hissillä sekä portaita pitkin.

Jemman aineistoissa on aikuisten kaunokirjallisuutta, tietokirjallisuutta, runoja, lasten ja nuorten kaunokirjallisuutta, sarjakuvia, käsikirjastoaineistoja, karttoja, musiikkia ja nuotteja sekä oma erillinen hylly jouluaineistolle. Jemmassa oleva aineisto lainataan lainauskerroksessa.

Holvi-työskentelytila on tarkoitettu Hämeenlinnan kirjastojen käsikirjastoaineistojen käyttöä varten. Tilan voi varata kirjaston Varaamosta Vanamo-kirjastojen kirjastokortilla ja siihen liitettyllä nelinumeroisella tunnusluvulla. Varaus tilaan tehdään vähintään kolme päivää etukäteen.

Holvi-työskentelytilaan saa käyttöön aineistoja, joita ei lainata kotiin. Näitä ovat Hämeenlinnan pääkirjaston varaston käsikirjaston aineistot ja Hämeenlinnan kotiseutukokoelman aineistot.

10 Kirjastokorttihakemuksen voi tehdä verkossa

Marraskuun alusta alkaen Vanamokirjastojen asiakkaaksi on voinut rekisteröityä verkkokirjastossa.

Kirjastokorttia varten tarvittavat henkilö- ja yhteystiedot täytetään verkkokirjastossa e-lomakkeeseen. Kirjastokortin saa aikaisintaan seuraavana arkipäivänä kirjaston asiakaspalvelusta todistamalla henkilöllisyytensä.

Etukäteen lähetetyt tiedot nopeuttavat ja helpottavat asiointia kirjaston asiakaspalvelussa kortinhakutilanteessa. Kirjastossa ei tarvitse täyttää paperisia lomakkeita. Kirjastokorttia noudettaessa tiedot ovat jo valmiina asiakasrekisterissä.

Kirjastokorttihakemuksen täyttäminen verkossa edellyttää vahvaa tunnistautumista. Palvelussa käytetään suomi.fi -tunnistuspalvelua. Alle 15-vuotiaan korttihakemuksen täyttää huoltaja.

Jos verkossa tunnistautuminen ei ole mahdollista, kirjastokortin saa edelleen myös kirjaston asiakaspalvelusta täyttämällä paperisen lomakkeen ja todistamalla henkilöllisyytensä.

Verkon kautta lähetetyt tiedot poistetaan asiakasrekisteristä, ellei kirjastokorttia ole noudettu kahden kuukauden kuluessa.

11 eMagz-lehtipalveluun uusia ominaisuuksia

Etäkäyttöiseen eMagz-aikakauslehtipalveluun tuli uutena ominaisuutena mahdollisuus luoda oma personoitu käyttäjätunnus.

eMagz-käyttäjätunnuksella kirjautuneena voi palvelussa valita omia suosikkijulkaisuja, jotka näkyvät aina listan ylimpänä. Suosikkijulkaisujen uusimmista numeroista voi halutessaan tilata muistutuksen omaan sähköpostiin.

Palveluun voi edelleen kirjautua myös kirjastokortin numerolla ja tunnusluvulla. Erillistä eMagz-tunnusta ei ole pakko luoda.

eMagz-palvelussa on näkyvissä myös sisältö, jota kirjasto ei ole tilannut. Harmaata kansilehteä klikkaamalla voi tehdä kyseisestä julkaisusta lehtitoiveen kirjastolle.

Hakutoimintoa on parannettu. Hakutuloksiin on tuotu lehtien kansikuvat selkeyttämään tulosten selaamista. Hakutulokseen siirryttäessä lukijasovellus korostaa, missä kohtaa tekstiä hakusanat esiintyvät.

eMagz-palvelussa on kotimaisia aikakauslehtiä digitaalisina näköisversioina, joita voi lukea myös etänä. Palvelu löytyy Vanamokirjastojen verkkokirjastosta.

12 Uusi digikokoelma lapsille ja nuorille

Valtakunnallinen lasten ja nuorten digikokoelma avautui heinäkuun alussa. Vanamo-kirjastojen asiakkaat voivat lukea ja kuunnella kokoelman teoksia Vanamo-verkkokirjaston E-kirjasto Ellibsissä.

Valtakunnallinen lasten ja nuorten digikokoelma tuo kotimaiset lasten ja nuorten ääni- ja e-kirjat kaikkien saataville – kokoelmaa voi käyttää älypuhelimilla, tableteilla ja tietokoneilla.

Kaikkien kirjastojen yhteinen kokoelma takaa, että samat kirjat ovat tarjolla kaikkialla Suomessa.

Valtakunnallinen digikokoelma tarjoaa myös kouluille paremmat mahdollisuudet toteuttaa opetussuunnitelmaa, kun kokonaiset koululuokat voivat yhtä aikaa lainata saman teoksen.

Kokoelma sisältää suomen- ja ruotsinkielisiä kauno- ja tietokirjoja e-kirjoina ja -äänikirjoina. Kokoelma ei sisällä digilehtiä.

Kokoelmassa on 95 suomen- ja ruotsinkielistä nimekettä. Suomenkielisiin nimekkeisiin on 50 yhtäaikaisen käyttäjän lisenssi ja ruotsinkielisiin 10 yhtäaikaisen käyttäjän lisenssi. Mikäli kaikki uuden kokoelman lisenssit ovat käytössä, muodostuu valtakunnallinen varausten jono, josta teokset vapautuvat lainaan varausjärjestyksessä.

Kokoelma on päivittyvä, ja siihen hankitaan uutta kirjallisuutta tarjonnan mukaan. Lisenssejä lisätään kysynnän mukaan.

Kokoelmaan tulevat kirjat valitsee valtakunnallinen valintatyöryhmä, jota organisoii Seinäjoen kirjasto. Hanke on määräaikainen ja sen rahoittaa Opetus- ja kulttuuriministeriö.

Lasten ja nuorten valtakunnallinen digikokoelma on käytettävissä 9.7.2021–31.5.2023.

13 Eka kortti -kampanja tavoitti koulunsa aloittavat

Kirjaston lasten- ja nuorten palvelut aloittivat kesän alussa tulevien ekaluokkalaisten vanhemmille suunnatun Eka kortti -kampanjan, joka muistuttaa kirjastokortin hankkimisen tärkeydestä koulunsa aloittavalle jo hyvissä ajoin ennen syksyä. Ekan kortin mukana lapset saavat Kirjasto on kaverisi -esitteen.

14 Kirjoituskilpailuun osallistuttiin innokkaasti

Eino Leinon, runon ja suven päivän kunniaksi kirjasto järjesti kirjoituskilpailun 6.7.-31.7. Kilpailussa oli kaksi sarjaa: 1. Runo, jonka toinen kirjastonkäyttäjä saisi nähdä, 2. Idea, miten runous saataisi kirjastossa entistä paremmin esille.

Yhdeltä osallistujalta sai olla enintään kolme runoa tai kolme ideaa. Molemmista sarjoista palkittiin lahjakorteilla kolme parasta.

Kirjasto pidätti oikeuden julkaista tai julkistaa kilpailutekstejä korvauksetta. Kilpailun ajan pääkirjastossa oli runo- ja kirjoitusopasnäyttely, josta voi saada ideoita omaan kirjoittamiseen.

Kilpailuun tuli tekstejä 34 kirjoittajalta. Hyviä ideoita runouden esilletuomiseen kirjastossa saatiin myös. Ideakilpailussa palkittiin Essi Laine, joka ehdotti kirjastoon lavarunousiltaa. Se toteutettiin pääkirjastossa syksyllä 2021. Muita palkittuja olivat Merja Munukka, joka ideoi satutuntien teemoiksi runoja ja Marjo Juutilainen, joka ehdotti, että kirjaston lainakasseihin painettaisiin runoja.

Moni kirjoittaja huomioi kirjaston esiintymistilana. Erityisesti kaikkien kaupunkilaisten lavarunousiltaa perusteltiin sillä, että kaupunkilainen voi itse tulla osaksi runouden kenttää, oivaltaa ja luoda uutta.

Kilpailun runot olivat korkeatasoisia. Kilpailussa palkittiin Aino Krohn, Pekka Rautalahti ja Vilma Isotalo. Aino Krohnin runot olivat kuvarunoja. Pekka Rautalahti kirjoitti kovakantisista ja pehmeäkantisista ihmisistä ja Vilma Isotalo kirjojen yökemuista kirjastossa.

15 Kirjaston sähköntuotantoa voi seurata

Hämeenlinnan pääkirjaston aurinkopaneelit ovat tuottaneet sähköä tammikuusta 2020 alkaen. Hämeenlinnan pääkirjaston katolle asennettiin peruskorjauksen yhteydessä 30 aurinkopaneelia, jotka tuottavat käyttösähköä kirjastolle.

Aurinkovoimalan tuottoa ja ympäristöhyötyjä voi seurata reaaliaikaisesti pääkirjaston sähköiseltä näytöltä ja energiayhtiö Loimuan info-sivulta.

16 Kirjasto aktiivinen somessa

Kirjaston somekanavia ovat Facebook, Instagram, YouTube ja Snapchat. Kirjastolla oli vuoden lopussa Facebookissa noin 4300, Instagramissa noin 1750 seuraajaa ja YouTubessa noin 120 tilaajaa.

Kirjasto tuotti aktiivisesti kirjaston toimintaan ja arvoihin liittyvää monipuolista sisältöä somekanavilleen. FB ja IG toimivat myös tiedotuksen ja markkinoinnin välineinä kirjaston verkkosivujen, mediatiedotteiden ja kaupungin kanavien rinnalla.

Korona-aika kokonaisuudessaan on motivoinut kirjastoa striimaamaan konsertteja ja suurimpia tapahtumia verkkoon sekä tekemään niistä videoita, joita on jaettu asiakkaille kirjaston Facebookissa ja YouTubessa.

Kirjasto on myös tuottanut sisältöjä pelkästään verkkoon, esimerkiksi YouTubeen. Pandemia-aika on kannustanut ja rohkaissut uusiin kokeiluihin.

17 Musiikkipalvelut kasvattivat suosiotaan

Vuoden 2021 musiikkipalveluiden aktiivisin kausi sijoittui selkeästi syyskuusta joulukuulle. Kevät vietettiin hiljaiseloa koronan vuoksi, eikä tapahtumia juurikaan ollut.

Kevään aikana suunniteltiin yhteistyössä kahden aktiivisen kirjastoasiakkaan ja muusikon kanssa uusi Avolava-klubi -konsepti, joka aloitti toimintansa syyskuussa 2021. Klubin ideana on antaa paikallisille muusikoille mahdollisuus esittää omaa musiikkiaan house-bändin säestämänä. House-

bändissä soittaa neljä musiikin ammattilaista, ja bändi myös sovittaa tarvittaessa artistin kappaleet esityskuntoon.

Syksyn aikana Avolava-klubilla esiintyi neljä artistia: Jere Ijäs, Silja, Noo ja APO (Antti Polameri Orchestra). Yleisöä oli runsaasti paikalla kaikissa klubi-illoissa ja palaute oli hyvää, niin artisteilta kuin yleisöltäkin. Kaikki konsertit myös striimattiin.

Vuoden alussa otettiin käyttöön Rockway-musiikkikoulun kurssit, joiden avulla voi opiskella soittoa, laulua tai vaikkapa biisinkirjoittamista. Palvelussa on tällä hetkellä 10 kurssia eri aihepiireistä, kitaransoitosta laulutekniikkaan.

Vanamo-verkkokirjastossa alettiin julkaista Muusikkoja ihan läheltä -haastattelusarjaa, jossa haastatellaan paikallisia muusikkoja ja musiikintekijöitä. Kukin haastateltu haastaa mukaan aina seuraavan muusikon.

Vuoden alkupuolella lanseerattiin uusi Facebook-sivu MusiikkiHämeenlinna. Sivulla julkaistaan kirjaston musiikkiosastoon, musiikkipalveluihin ja musiikin kuuntelemiseen liittyviä sisältöjä, teemme mm. musiikkihaasteita, ja esimerkiksi joulun alla julkaisimme viikoittaisen joulumusiikkikalenterin. Sivulla oli vuoden 2021 lopussa noin 460 seuraajaa.

Syksyllä musiikkiosasto ideoi asiakkaan aloitteesta *Puhetta musiikista* -sarjan, jossa kuka tahansa johonkin musiikin genreen tai artistiin perehtynyt voi tulla kertomaan aiheesta yleisölle.

Ensimmäinen puhuja oli saksofonisti Sami Pekkola, joka kertoi jazzlegenda John Coltranen livelevystä *A love Supreme*. Tilaisuus järjestettiin kirjaston Mediahuoneessa, jossa on erittäin hyvä äänen- ja kuvantoisto. Sarjaa on tarkoitus jatkaa keväällä 2022.

Bändihuone-studio oli toiminnassa syyskauden ja uusia käyttäjiä tuli runsaasti. Studioissa toimi myös viikoittain kaupungin Harrastus ihan läheltä -projektin mediasisältöjen opetus.

Avolava-klubin lisäksi perinteisellä Avolavalla oli paljon toimintaa. Toukokuussa Vanajaveden opiston kolme opiskelijaa pitivät päättötyöhön liittyvän laulukonsertin. Syyskuussa saksofonisti Johannes Salomaa esitteli saksofonia soittimena ja soitti musiikinäytteitä.

Sibelius-opiston laulunopiskelijat pitivät kaksi konserttia, joista toinen oli perinteikäs joulun toivelaulut -konsertti. Kitka-kollektiivi esitti nykytanssiteoksen *Same same but different* ja

tarinateatteri Tässä esiintyi. Avolavalla pidettiin lokakuussa myös kirjaston historian ensimmäinen lavarunousilta, johon sai tulla esittämään omia tekstejään.

18 Monipuolista kouluysteistyötä

Koronaviruspandemia vaikutti ratkaisevasti kirjasto ja koulun väliseen yhteistyöhön:

Syyslukukaudella voitiin ottaa vastaan ryhmiä ja järjestää tapahtumia, mutta keväällä koronarajoitukset estivät ryhmäkäynnit. Rajoitusten lisäksi Nummen ja Kalvolan kirjastot pidettiin osan vuotta kokonaan kiinni. Kirjastoautojen asiakasmäärää rajoitettiin koko vuoden.

Ryhmäkäyntejä ja vinkkauksia korvaamaan tehtiin vinkkivideoita esimerkiksi alakoululaisten salapoliisikirjoista, genrekirjallisuudesta 8.-luokkalaisten sekä 7.-luokkalaisten romaaneista. Myös etävinkkauksia Teamsin välityksellä toteutettiin.

Koulukirjastotoiminta oli vilkasta. Kirjasarjojen valikoimaa kartutettiin ja monipuolistettiin, ja niitä myös lainattiin aktiivisesti. Räättälöityjen aineistopakettien suosio kasvoi edelleen: vuonna 2021 niiden kautta lainattiin 8534 nidettä. Paketteja tehtiin kaikissa kirjastoissa, mutta etenkin kirjastoautossa. Seminaarin Oodi-kokoelmaa ylläpidettiin edelleen vaihtamalla aineisto säännöllisesti.

Kirjailijavieraana oli tänä vuonna Tuutikki Tolonen, joka esitteli työtään ja kirjojaan virtuaalisesti alueen 4.-luokkalaisten.

Lasten Kulttuurikeskus ARXin kanssa yhteistyössä toteutettiin 7.-luokkalaisten Mediamaisemapaja osana Kulttuuripolkua. Pajoissa oppilaat pohtivat omaa mediankäyttöään sekä sosiaalisen median ja älypuhelimien huonoja ja hyviä puolia. Kirjasto veti pajat Lyseon, Kaurialan, Nummen, Hakkalan ja Iittalan kouluilla.

19 Tapahtumatuotanto selvisi hyvin koronavuodesta

Vaikka vuosi 2021 oli koronan takia haaste kirjaston toiminnalle, tapahtumatuotanto selvisi hyvin vaikeasta vuodesta.

Alkuvuosi syksyyn asti menttiin koronarajoitusten ehdoilla. Alkuvuoden tapahtumia jouduttiin siirtämään syksyyn ja joitain tapahtumia jouduttiin myös perumaan. Kirjastoissa ei järjestetty tapahtumia, ryhmäkäyntejä eikä opastuksia. Lähikontaktien välttämiseksi kirjastoissa ei tarjottu lähi- eikä laiteopastusta.

Syyskuussa kirjastoon voitiin ottaa pieniä kymmenen hengen ryhmiä. Vasta lokakuussa koronarajoitukset hetkeksi poistuivat. Marraskuussa palasi vahva maskisuositus. Joulukuussa koronarajoitukset kiristyivät jälleen. Tapahtumia, ryhmäkäyntejä eikä lähi- tai laiteopastuksia voitu enää järjestää.

Koronatilanteen niin salliessa syksyyn syntyi tapahtumien rypäs, jonka kirjaston asiakkaat ottivat iloiten vastaan.

Kirjaston tapahtumat järjestettiin aina asiakkaiden turvallisuus ja kokoontumisrajoitukset huomioon ottaen. Tapahtumien osallistujamääriä rajoitettiin ja huolehdittiin turvaväleistä sekä hygieniaohjeistuksista.

19.1 Valtakunnallisia teemaviikkoja ja tapahtumia

Monet kirjaston toimintaan sopivat valtakunnalliset teemaviikot ja teemapäivät toistuvat vuosittain. Niihin on helppo osallistua, koska tarjolla on ajankohtainen teema ja valmista materiaalia.

Hämeenlinnan kirjasto on monen vuoden ajan osallistunut paitsi kirjastoalan kampanjoihin myös muihin valtakunnallisiin tai kaupungin järjestämiin teemaviikkoihin ja -päiviin, jotka ovat sopineet sen toimintaan.

19.1.1 Mediataitoviikko 8.-14.2.2021

Mediataitoviikon tavoitteena on kehittää lasten, nuorten ja aikuisten mediataitoja sekä vahvistaa aikuisten valmiuksia mediakasvatukseen.

Koronatilanteesta johtuen työpajoja, opastuksia tai yleisötilaisuuksia ei voitu tänä vuonna järjestää.

Lapsille, nuorille ja aikuisille kerättiin tietoturvasta ja valeutisista verkkomateriaaleja valmiiksi paketiksi kirjaston verkkosivuille. Molemmista aiheista oli tekstejä, videoita sekä pelejä.

Tietopaketti sopi itsenäisesti käytettäväksi sekä koululuokille ja aikuisryhmille.

19.1.2 Ilmaston viikko 22.-27.3.2021

Hämeenlinna vietti Ilmaston viikkoa maaliskuussa ja kannusti kaupunkilaisia ilmastotekoihin.

Hämeenlinnan kirjasto osallistui viikon viettoon. Kirjastoissa oli kolme viikkoa esillä ilmastonmuutokseen ja kestävään elämäntapaan liittyviä lasten, nuorten ja aikuisten kirja- ja aineistonäyttelyjä. Jaettavana oli ilmastoaiheinen teoslista.

Kirjaston someen tehtiin videoita ja postauksia ilmastoaiheisista kirjavinkeistä.

Hämeenlinnan ilmasto- ja ympäristötyö otti uuden askeleen, kun kaupunginhallitus päätti kaupungin liittymisestä eurooppalaiseen Vihreä kaupunki aloitteeseen (Green City Accord). Green City Accord sisältää viisi kestävän kehityksen tavoitetta kaupungille, joiden tarkoituksena on parantaa ympäristön tilaa ja kestävää kehitystä kaupungissa.

Hämeenlinnan tavoite on olla hiilineutraali vuonna 2035. Tavoitteen saavuttaminen vaatii, että päästöt kaupungissa vähenevät noin kuusi prosenttia vuosittain aina vuoteen 2035 saakka. Tällä hetkellä päästökehitys on linjassa tämän tavoitteen kanssa. Kirjasto osallistuu aktiivisesti ilmastotalkoisiin nyt ja tulevana vuosina.

19.1.3 Earth Hour 27.3.2021 klo 20.30-21.30

Earth Hour -tapahtuma oli osa Ilmaston viikon viettoa kaupungissa. Hämeenlinnan kaupunki sammutti valoja kaupungilta ja lähetti Facebook-tililleen live-lähetystä torilta. Myös kirjasto kannusti asiakkaitaan tekemään ilmastoteon osallistumalla maailmanlaajuiseen ympäristötapahtumaan ja sammuttamaan valot illalla tunniksi.

19.1.4 Lukuviikko 5.-11.4.2021

Lukuviikko on valtakunnallinen lukutaidon teemaviikko, jonka tavoitteena on tarjota tietoa ja sisältöjä lukutaidon ja lukemisen ajankohtaisista kysymyksistä. Lukuviikkoa vietettiin teemalla: Lukutaito on kansalaistaito. Kirjasto markkinoi eri-ikäisille sopivaa luettavaa unohtamatta lukuesteisiä.

19.1.5 Lumotun puiston salaisuus ja Luettu maa 1.6.-31.8. 2021

Kirjasto markkinoi alakoululaisten Lumotun puiston salaisuus ja yläkoululaisten Luettu maa valtakunnallisia kesän lukukampanjoita ja tarjosi niihin sopivaa luettavaa lainaksi.

19.1.6 Koko kansa lukee 28.6.-30.7.2021

Valtakunnallisessa e-kirja kampanjassa oli rajattomasti samaan aikaan lainattavissa seitsemän e-kirjaa. Kirjat sai kätevästi lainaksi Vanamokirjastojen e-kirjastosta. Kampanjan kirjat olivat Paikka hyvässä perheessä (Helena Streen), Nuorgamin vettä (Helena Waris), Pintaremontti (Miika Nousiainen), ZOO: Virala genier (Ted Forsström, Kaj Korkea-aho), När sommarvinden leker (Siri Gustafsson), Nelimaan tarinat (Elina Rouhiainen), Mia ja valkoinen leijona (Prune de Maistre).

19.1.7 Kansainvälinen pokkaripäivä 30.7.2021

Heinäkuussa juhlittiin pehmeäkantisten kirjojen päivää. Kirjasto markkinoi päivän kunniaksi pokkarikokoelmiaan. Pikapokkareita on runsaasti tarjolla kirjastossa kovakantisten kirjojen kokoelman täydentäjinä. Pikapokkarit ovat kysytyintä uutta kirjallisuutta. Pikapokkareiden laina-aika on kaksi viikkoa, eikä niiden lainoja voi uusia. Siksi niitä on aina lainaajien saatavilla kaikkein kysytyimmistäkin kirjoista.

19.1.8 Read Hour Koko Suomen lukutunti 8.9.2021 klo 19

Kirjasto innosti osallistumaan koko Suomen yhteiseen lukutuntiin ja jakamaan parhaat lukuvinkit sosiaalisessa mediassa. Read Hour on suomalaisten yhteinen lukujuhla, jonka tavoitteena on innostaa nuoret lukemisen pariin, ylläpitää yhteiskunnallista keskustelua lukemisesta ja juurruttaa Suomeen oma lukemisen juhlapäivä.

19.1.9 Valtakunnallinen vanhustenviikko 3.-10.10.2021

Vanhustenviikon teemana oli Luonto antaa voimaa – Naturen ger kraft. Koko kirjasto osallistui viikon viettoon. Ikäihmisille oli tarjolla monipuolista ohjelmaa kahvitilaisuuksista elokuvanäytöksiin ja digiopastukseen.

19.1.10 Maailman avaruusviikko, Eläinten viikko 4.-10.10.2021

Kirjastossa koottiin viikon kunniaksi avaruusteemasta lukulista lapsille ja nuorille tieto-, kuva- ja kaunokirjoista.

Perheille esitettiin avaruusaiheisia elokuvia PerheBion näytöksissä. Katsottavana oli maanantaina 4.10. Disney Pixarin koko perheen elokuva WALL-E kahtena näytöksenä klo 13.00 ja 15.00 pääkirjaston Mediahuoneessa.

Eläinten viikkoa vietettiin näkyvästi koko pääkirjastossa ja verkkokirjastossa kirjanäyttelyin ja kirjasuosituksin.

19.1.11 Mielikirjapäivä, Aleksis Kiven päivä, suomalaisen kirjallisuuden päivä 10.10.2021

Pääkirjaston lasten- nuortenosastolla vietettiin juhlapäivää ripustamalla näytille lasten ja nuorten piirtämiä kuvia kirjasankareista. Lasten- ja nuortenosastolla oli post-it-lappu -seinä, jonne halukkaat saivat käydä lisäämässä tietoja omasta lempikirjasta. Jos ei päässyt paikan päälle kirjastoon, oman lempikirjan voi jakaa kirjaston Facebookissa.

Pääkirjastossa pidettiin työpaja, jossa piirrettiin kirjojen sankareita. Kuvat ripustettiin näytille kirjastoon. Jos ei päässyt työpajaan, oman kirjasankarin voi piirtää kotona ja tuoda piirustuksen kirjastoon ripustettavaksi.

19.1.12 Syysloma on lukuloma 18.10.-24.10.2021

Kirjasto osallistui valtakunnalliseen koululaisten lukuloma-kampanjaan tekemällä lasten- ja nuortenosastolle sekä verkkokirjastoon ja someen kirjanäyttelyjä ja -esittelyjä.

19.1.13 Valtakunnallinen peliviikko 8.-14.11.2021

Peliviikon maanantaina 8.11. klo 15.00 – 19.00 vietettiin kaikenikäisten pöytäpelipäivää pääkirjastossa. Erilaisia lauta- ja pöytäroolipelejä oli pelattavana lainakerroksessa. Pelaamista ohjasivat paikalliset peliyhdistykset ja kirjaston väki. Peliyhdistykset myös esittelivät toimintaansa. Kirjastossa oli esillä vanhojen lauta- ja seurapelien näyttely sekä järjestettiin peliaiheista arvontaa.

Kirjastossa oli pelattavana Vuoden peli 2021 lautapelejä, kuten lastenpeli, perhepeli, partypeli sekä strategiapeli. Mediahuoneessa esitettiin peliaiheiset elokuvat Sonic the movie klo 15.15 ja Pokémon Detective Pikachu klo 17.15.

Pöytäpelitapahtuman kirjaston kanssa järjestivät Rajakatse Fantasia ry, Hämeenlinnan Shakkikerho, Linnan pelaava väki, Todellisuuspakolaiset ry ja Commu app.

Maanantaina 8.11. klo 18.00-19.00 pääkirjastossa oli mahdollisuus osallistua harvinaiseen Ideasta sovellukseksi -työpajaan, jossa pohdittiin oman mobiilisovelluksen rakentamiseen liittyviä asioita. Työpajassa pureuduttiin käytännönläheisesti sovelluksen rakentamiseen liittyviin pulmiin ja piirrettiin ensimmäiset versiot omasta sovelluksesta.

Tunnin mittaisen tehokkaan työpajan ohjasivat naapuriapusovellus Commun perustajat, sovelluskehittäjä Ronnie Nygren ja markkinoinnin ammattilainen Karoliina Kauhanen. Työpajaan oli ennakoilmoittautuminen.

Ennen työpajaa Ronnie ja Karoliina pitivät kaikille avoimen luennon Startup -yrittäjyyden mokat ja opit klo 17.00-18.00. Ronnie ja Karoliina kertoivat kehittämästään mobiilisovelluksesta Commusta, jossa voi pyytää ja antaa apua lähialueensa ihmisten ja organisaatioiden kesken. Sovelluksen voi ladata maksutta puhelimeen sovelluskaupasta. Tämän tilaisuuden järjestivät Hämeenlinnan kaupunginkirjasto ja Commu.

Tiistaina 9.11. kirjaston läskykerhossa pelattiin lautapelejä Peliviikon merkeissä. Ryhmätila B muutettiin alakoululaisten pelihuoneeksi.

Keskiviikkona 10.11. pääkirjastossa pidettiin Finesportsin tietoisuus e-urheilusta. E-urheilupäivän tietoisuuskutsut olivat tilaisuuden jälkeen katsottavissa kirjaston YouTube-kanavalla.

Paikalliset HAMK Gaming Academy & Bunkkeri GG (Hämpton Games 2022) kertovat toiminnastaan. Finesportsin Aaron Siljander kertoi laajemmin e-urheilusta muun muassa e-urheilun eroista pelaamiseen, e-urheilusta Suomessa ja maailmalla sekä tämän alan yrittäjyydestä.

Saman päivän aikana klo 15.00-19.00 asiakkaiden vapaasti pelattavana oli kaksi Xbox-konsolia ja Snes mini konsolillinen retropelejä. Kirjastotori oli sisustettu eksoottiseksi pelihuoneeksi. Pelaajien oli mahdollista haastaa toisiaan pelaamisessa ja osallistua peliaiheiseen arvontaan. Paikalla olivat Finesports, HAMK Gaming Academy, BunkkeriGG, Commun Karo ja Sami pelailemassa ja jakamassa karkkia. Tilaisuus houkutteli paikalle paljon lapsia ja nuoria sekä muita peleistä kiinnostuneita asiakkaita.

Tapahtuman järjestivät kirjaston kanssa Finesports, HAMK Gaming Academy, BunkkeriGG ja Commu app.

19.1.14 Lapsen oikeuksien viikko 15.-21.11.2021

Valtakunnallisen Lapsen oikeuksien viikon teemana oli lapsen oikeus hyvään kohteluun. Viikon tavoitteena on edistää YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen tunnettuutta lasten ja nuorten parissa. Viikkoa vietettiin aktiivisesti Hämeenlinnassa.

Kirjastossa järjestettiin viikon aikana tapahtumia lapsille ja nuorille. Lukukoira Huugo vieraili pääkirjastossa tiistaina 16.11. klo 10.00-12.00 ja torstaina 18.11. klo 14.00-16.00. Lapset, nuoret ja perheet kävivät lukemassa kirjaa lempeälle jättiläiselle, tanskandoggi Huugolle.

Lapsen oikeuksien viikolla kirjaston läksykerhossa ja satutuokio Taikalampussa aiheena oli lapsen oikeudet. Lapsille ja koululaisille järjestettiin myös elokuvaesityksiä pääkirjaston Mediahuoneessa. Koululuokat voivat varata elokuva-ajan torstaina 18.11. klo 12.00-13.30 ja 19.11. perjantaina klo 9.00-10.30. Katsottavina olivat elokuvat Billy Elliot ja Chaplin The Kid, Chaplinin poika.

19.1.15 Mielenterveysviikko 21.-28.11.2021

Valtakunnallisen mielenterveysviikon teemana oli kohtaaminen. Mielenterveysviikko levitti viestiä, että jokainen mielenterveystilanteesta riippumatta ansaitsee tulla samalla tavalla kohdatuksi.

Mielenterveysviikolla tiistaina 23.11. klo 17.30-18.30 pääkirjaston Kirjastotorilla pidettiin paneelikeskustelu **Yhdessä yksin – yksinäisyyden nykytilanne ja keinot yhteisöllisyyden edistämiseksi.**

Paneelissa keskustelijoina olivat Hämeenlinnan kaupunginjohtaja Olli-Poika Parviainen, nuorisopsykiatrian ylilääkäri Tiina Tuominen (KHSHP), Hämeen Setlementin kehittämispäällikkö Marianna Roine ja Hämeen Setlementin vapaaehtoinen Juhani Heino.

Tapahtuman järjestivät ja paneelin fasilitoi auttamisen tori Commun perustajat Karoliina Kauhanen ja Sami Ekmark yhteistyössä kirjaston kanssa.

Tilaisuus striimattiin Hämeenlinnan kaupunginkirjaston Facebook-kanavalle.

19.1.16 Svenska veckan 1.-7.11.2021

Ruotsalaisuuden viikolla pääkirjastossa esiintyivät kirjailijat Juha Itkonen ja Johanna Holmström 3.11. kirjailijaillassa klo 17.30-18.30. kirjailija Juha Itkonen haastatteli toimittaja-kirjailija Johanna Holmströmiä Hämeenlinnan pääkirjaston Kirjastotorilla.

Juha Itkonen kertoi uutuusromaanistaan: Kaikki oli heidän (2021) ja Johanna Holmström uusimmasta teoksestaan Märta Tikkanen – Tyttö, joka halusi juosta vetten päällä (2020).

Tilaisuus striimattiin suorana Hämeenlinnan kaupunginkirjaston Facebookiin. Tilaisuudesta tehty tallenne oli katsottavissa vielä kahden viikon ajan tilaisuuden jälkeen.

Kaksikielisen kirjallisuusillan järjestävät kirjasto ja Tavastsvenskar rf. Tilaisuuden striimauksesta vastasi Kino WanhaKop.

19.2 Kirjallisuustapahtumia

Kotimaisten runojen Toiverunoilta lähetettiin suoratoistona kirjaston Facebookissa 5.5. klo 17.30-18.30. Tilaisuuden jälkeen kirjaston Facebookissa oli katsottavissa tilaisuudesta tehty tallenne. Illan runot oli valittu asiakkaiden esittämien toiveiden pohjalta. Lausujina olivat lausuntataiteilija ja näyttelijä Ella Pyhältö ja Kanta-Hämeen Lausujista Esa Erkamo, Tuula Jalava, Kristiina Lauttia, Anita Ojanen ja Liisa Suomilammi. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Kanta - Hämeen Lausijat ry.

Kevään kirjasato -kirjailijailta lähetettiin suoratoistona kirjaston Facebookissa tiistaina 11.5. klo 17.30-18.30. Tilaisuuden jälkeen kirjaston Facebookissa oli katsottavissa tilaisuudesta tehty tallenne. Mukana olivat hämeenlinnalaiset kirjailijat Nelli Hietala, Marja-Leena Norisalo, JP Koskinen, Maritta Lintunen, Tapani Bagge ja Hanne Dahl. Kirjailijaillan järjestivät kirjasto ja Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana 66 ry.

Kulttuuripamaus ja "Tavallisen renatöörin terveisiä Syväriltä" - Kirjailija, kriitikko tutkija Juhani Niemi kertoi kahdesta teoksestaan 19.5. klo 17.30-18.30 pääkirjaston Avolavalla. Tavallisen renatöörin terveisiä Syväriltä koostuu Juhani Niemen isän rintamakirjeistä. Kirjeet kertovat sotilaan arjesta, koti-ikävästä ja rakkaudesta.

Kulttuuripamaus-teos sai alkunsa pommiräjähdyksestä. Juhani Niemi asui perheineen Tukholman Kistassa, kun öinen räjähdys tammikuussa 2020 tuhosi kodin. Pian korona saavutti pohjolan ja emeritusprofessori joutui karanteeniin.

Kirjailijavierailusta tehtiin video, jonka asiakkaat pystyivät etukäteen tilaamaan. Tilaisuudessa oli koronarajoitusten takia muutamia osallistujia. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

19.2.1 Kirjallinen syksy 2021

Kirjailija Niina Mero esiintyi pääkirjaston Leino-salissa keskiviikkona 8.9. klo 17.30-18.30. Mero kertoi toisesta romaanistaan Romanssin sankari ja nykypäivän romanttisesta viihdekirjallisuudesta. Mero on hämeenlinnalainen kirjallisuudentutkija, joka tekee väitöskirjaa nykypäivän romanttisesta viihdekirjallisuudesta. Koronatilanteen takia mukaan voitiin ottaa puolet tilaan mahtuvasta osallistujamäärästä eli kolmekymmentä henkilöä. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Helena Karsikas oli pääkirjaston Leino-salissa esikoiskirjailijavieraana maanantaina 13.9. klo 17.30-18.30. Tilaan voitiin ottaa koronan takia puolet vähemmän osallistujia kuin normaalisti eli kolmekymmentä osallistujaa. Helena Karsikas kertoi muistelmateoksestaan Rantakadun rappusilla, joka kertoo elämästä hämeenlinnalaisessa pihapiirissä ja elinympäristössä vuosina 1955-1956. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Tieto- ja tieteiskirjailija, toimittaja ja Suomen johtava ympäristöuhkien asiantuntija Risto Isomäki vieraili pääkirjaston Kirjastotorilla tiistaina 21.9. klo 17.30-18.30. Isomäki puhui ajankohtaisista teoksistaan sekä vastasi yleisön esittämiin kysymyksiin. Kirjailijailta videoitiin ja se oli katsottavissa kahden viikon ajan kirjaston FB-tilillä. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Hämeenlinnalainen retkeilytoimittaja, kirjailija, luontokuvaaja ja luonnonsuojelija Monni Himari esiintyi pääkirjaston Avolavalla keskiviikkona 22.9. klo 17.30-18.30. Himari kertoi esikoisteoksestaan Erältä, eräistä. Teos on kuvitettu lastukokoelma Suomen ja Saamenmaan luontokohteista. Toinen esitellyistä teoksista oli Himarin uutusuusromaani Vaella, kalasta, rakasta. Teos on kirjailijan luontokuvilla kuvitettu matkakertomus, joka on myös tarina rakkaudesta ja uudesta alusta Pohjois-Norjassa. Tilaisuudessa arvottiin kirjailijan esittelemät ja signeeraamat teokset. Kirjailijavierailun järjesti kirjasto.

Simo Pajusen rikosromaanin Salaperäinen Sonja julkistamistilaisuus pidettiin lauantaina 25.9. klo 13.00-14.30 Hämeenlinnan pääkirjaston Leino-salissa. Kirjan tapahtumat sijoittuvat vuoden 1961 syksyiseen Helsinkiin keskelle kylmää sotaa. Kirjan salaperäinen nimihenkilö on lähtöisin Hämeenlinnasta.

Anni Kytömäki oli kirjailijavieraana keskiviikkona 13.10. klo 17.30-18.30 pääkirjaston Kirjastotorilla. Kirjailija kertoi vuoden 2020 Finlandia-palkitusta teoksestaan Margarita, kirjoittamisestaan ja lukemisestaan. Kirjailija vastasi asiakkaiden esittämiin kysymyksiin, joita asiakkaat voivat lähettää etukäteen kirjastolle sähköpostilla. Tilaisuuden järjesti Hämeenlinnan kirjasto.

Hämeenlinalainen JP Koskinen oli kirjailijavieraana pääkirjaston Leino-salissa maanantaina 15.11. klo 17.30-18.30. Koskinen kertoi uutuusromaanistaan Haukansilmä. Tilaisuuden järjesti kirjasto.

Syksyn kirjasato -kirjailijailta pidettiin keskiviikkona 17.11. klo 17.30-18.30 pääkirjaston Kirjastotorilla. Mukana olivat kirjailijat Anneli Jussila, Tapani Bagge, Sana Mustonen ja E. E. Leivo. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Kanta-Hämeen kirjoittajayhdistys Vana 66 ry.

Kustantamo Siltalan kirjailijoiden ilta pidettiin pääkirjaston Kirjastotorilla keskiviikkona 24.11. klo 17.30-18.30. Vieraina olivat kirjailijat Sari Rainio, Juha Rautaheimo ja Juha Kauppinen. Kirjailijoita haastatteli Pia Kaulio. Kirjailijaillan järjestivät kirjasto ja kustannusosakeyhtiö Siltala.

Lue naiselle ammatti ja Hämeenlinnan Naisten Pankki 10 toivon vuotta -tilaisuus järjestettiin pääkirjaston Leino-salissa torstaina 25.11. klo 17.00-19.00. Tilaisuudessa esiintyi kirjailija-toimittaja Minna Lindgren. Musiikista vastasi Pasi Nuutinen. Naisten Pankille voi halutessaan tehdä lahjoituksen illan aikana. Tilaisuuden järjestivät Hämeenlinnan Naisten Pankki ja kirjasto.

19.3 Lukupiirejä

Pääkirjastossa kokoontui työelämästä ja urakehityksestä kiinnostuneiden naisten englanninkielinen **kirjakerho International Working Women Book Club** kevätkaudella etänä Teamsissä maanantaisin 15.2. ja 15.3. klo 17.30-18.45. Kirjakerhon järjestivät kirjasto ja International Working Women of Finland ry.

Virolaisen kirjallisuuden lukupiiri kokoontui pääkirjastossa maanantaina 20.9., 25.10., 22.11. klo 17.30-19.00 Ryhmätila B:ssä. Lukupiirissä keskusteltiin suomen kielellä saatavissa olevasta virolaisesta kirjallisuudesta.

Piiriä veti Kanta-Hämeen Tuglas-seuran puheenjohtaja Arja Pietilä. Yhdistys järjesti lukupiirin yhdessä kirjaston kanssa.

19.4 Luentoja, keskustelutilaisuuksia ja muita tapahtumia

19.4.1 Luentoja

Historiantutkija Seppo Zetterberg luennoi Kaksoisvaltion haaveilija -teoksensa pohjalta aiheesta Konstantin Päts ja Suomi keskiviikkona 15.9. klo 17.30-19.00 Leino-salissa. Tilaan voitiin ottaa koronan takia puolet vähemmän osallistujia kuin tavallisesti eli kolmekymmentä kuulijaa. Tilaisuuden järjestivät kirjasto ja Tuglas-seura.

Säveltäjä Toivo Kuula – kiivas fennomaani -luento pidettiin perjantaina 1.10. klo 17.30 pääkirjaston Leino-salissa. Luennoitsijana oli FM Taneli Hiltunen. Luennon aikana valottuivat Kuulan lyhyen elämän käännekohtat, ristiriitainen persoona ja hänen musiikilliset tyylinsä sekä Alma ja Toivo Kuulan rakkaustarina.

Luennolla kuultiin CD-näytteitä Kuulan moni-ilmeisestä tuotannosta, mm. Eteläpohjalaisista sarjoista 1 ja 2, lauluja mieskuorolle sekä tunnettujen laulujen ja orkesteriteosten sovituksia uruille ja jousille. Tilaisuuden järjestivät Hämeenlinnan Historiallinen Seura ja kirjasto.

TT Matti Myllykoski luennoi keskiviikkona 13.10. klo 17.30 pääkirjaston Leino-salissa aiheesta Erasmus, Luther ja Agricola: Uuden testamentin teksti ja käännös. TT Matti Myllykoski (Helsingin yliopisto) keskittyi luennollaan yhteen suomen kirjakielen historian merkittävimmistä prosesseista, Mikael Agricolan (n. 1510–1557) tekemään Uuden testamentin suomennokseen. Samalla selvisi sen mielenkiintoinen suhde aiempiin erikielisiin käännöksiin, joita Agricola on hyödyntänyt urakkansa aikana.

Luennolla jaettiin moniste, johon oli koottu vertailevasti samoja tekstikohtia käännöksistä. Tilaisuuden osallistujamäärä oli rajoitettu koronan takia kolmeenkymmeneen. Tilaisuuden järjestivät Hämeenlinnan Historiallinen Seura ja kirjasto.

19.4.2 Keskustelutilaisuuksia

Yhdessä yksin -paneelikeskustelu yksinäisyyden nykytilanteesta ja keinoista yhteisöllisyyden edistämiseksi järjestettiin tiistaina 23.11. klo 17.30-18.30 pääkirjaston Kirjastotorilla. Paneelissa keskustelijoina olivat Hämeenlinnan kaupunginjohtaja Olli-Poika Parviainen, nuorisopsykiatrian ylilääkäri Tiina Tuominen (KHSHP), Hämeen Setlementin kehittämisspäällikkö Marianna Roine ja Hämeen Setlementin vapaaehtoinen Juhani Heino.

Tapahtuman järjestivät ja paneelin fasilitoi auttamisen tori Commun perustajat Karoliina Kauhanen ja Sami Ekmark yhteistyössä kirjaston kanssa. Tilaisuus striimattiin Hämeenlinnan kaupunginkirjaston Facebook-kanavalle.

19.4.3 Muita tapahtumia

Poistomyynti järjestettiin pääkirjastossa 12.10.-14.10.2021. Kolmipäiväinen poistomyynti pidettiin pääkirjaston yläaulassa ja Galleria -tilassa tiistaina, keskiviikkona ja torstaina klo 10.00-19.00. Myynnissä oli runsas valikoima poistettuja kirjoja ja musiikkitalenteita.

Tarinateatteri Tässä järjesti pääkirjaston Avolavalla osallistavan teatteritapahtuman Meidän kaupunkimme tänään torstaina 18.11. klo 18.00. Esitys kysyi kaupunkilaisilta, millainen kaupunki Hämeenlinna on ja mitä kaupunki merkitsee sinulle? Esitykseen sai tulla kertomaan ja muistelemaan omia kokemuksiaan, kuulemaan muiden tarinoita menneistä ajoista, unelmoimaan tulevista ja katsomaan kuultuja tositarinoita tarinateatterilavalla.

Esityksessä näkyvät monenlaiset elämäkokemukset ja kunkin näyttelijän oma persoonallisuus. Tarinoita siivittivät taitavien muusikoiden luomat äänimaailmat ja musiikki. Keskiössä oli ihminen – esitys oli inhimillinen ja ihmisen kokoinen.

Same but different -nykytanssiteos esitettiin torstaina 11.11. Hämeenlinnan pääkirjaston Avolavalla klo 18. Nykytanssiteos tutki samankaltaisuutta ja erilaisuutta – kuinka olla osana yhteisöä menettämättä yksilöllisyyttään.

Esityksen koreografiasta ja tanssista vastasi Kitka Kollektiivi, jonka jäseniä ovat Katriina Kantola, Iiris Raipala ja Elina Valtonen. Äänisuunnittelu oli Teemu Kiiskilän ja tuotanto Kitka Kollektiivin.

Lavarunousillassa 27.10. klo 17.30-18.30 pääkirjaston Avolavalle pääsi vapaasti esittämään omia tekstejä. Innokkaina ja lahjakkaina esiintyjinä oli kaikenikäisiä nuorista ikäihmisiin. Yleisö sai kuultavakseen monipuolisen ohjelman perinteisistä runoista räppiin.

Lavarunousillassa kuka tahansa voi tulla lukemaan ääneen, esittämään tai lausumaan runojaan. Esiintymisaika oli viisi minuuttia. Käytössä oli jalallinen mikrofoni. Iltaan ei ollut ennakoilmoittautumista, vaan esiintymisjärjestys sovittiin paikan päällä.

Lavarunousilta oli menestys esiintyjien ja yleisön mielestä. Kirjasto järjesti tilaisuuden ensimmäistä kertaa. Ajatus tilaisuuden järjestämisestä tuli asiakkaalta, joka ehdotti sitä kirjaston järjestämässä runo- ja ideakilpailussa.

19.5 Kielikahviloita

Pääkirjaston kielikahvilaan voi tulla harjoittelemaan keskustelua suomen kielellä. Kielikahvilat kokoontuivat syyskuussa 16.9. ja 30.9., lokakuussa 7.10. ja 28.10., marraskuussa 4.11. ja 18.11. ja joulukuussa 2.12. klo 16.00-17.00 Ryhmätila B:ssä. Kielikahvilat järjesti kirjasto.

19.6 Elokuvia

Hämeenlinnan kaupunginkirjasto ja Kino Tavast ry järjestävät syksyllä Kirjaston Kinopiirissä neljän elokuvan sarjan. Maksuttomat elokuvat esitettiin kerran kuukaudessa maanantai-iltaisoin klo 17.30-20.30 pääkirjaston Mediahuoneessa. Elokuvaesityksiin otettiin koronatilanteen takia enintään kymmenen katsojaa.

Elokuvanystävien kulttuuriyhdistys Kino Tavast ry:n edustajat esittelivät elokuvat ennen katsomista. Elokuvaesitysten päätteeksi elokuvista jäätiin yhdessä keskustelemaan.

Syksyn elokuvat olivat hyvin erityyppisiä kerronnaltaan, mutta niitä yhdisti usko ihmisyyden hyviin puoliin. Kirjaston Kinopiirin elokuvat syksyllä 2021 olivat: (23.8.) Danny Boyle, Yesterday (Britannia/Kiina/Japani/USA 2019). 111 min. K7., (20.9.) Xavier Beauvois, Jumalista ja ihmisistä (Ranska 2010). 117 min. K12., (4.10.) Ritesh Batra, The Lunchbox (Intia/Ranska/Saksa/USA/Kanada 2013). 105 min. K7. ja (29.11.) Gavin Hood, Eye in the Sky (Britannia/Kanada 2015). 98 min. K16.

Jokaisen elokuvan voi käydä katsomassa myös itsenäisesti heti Kinopiirin yleisnäytöksen jälkeen pääkirjaston Mediahuoneessa syksyn aikana. Kino Tavastin laatimat elokuvien esittelytekstit olivat luettavissa verkkokirjastossa. Kirjaston Kinopiirin järjestävät kirjasto ja Kino Tavast ry

19.7 Musiikkitapahtumia

Laulaja-lauluntekijä Jere Ijäs esiintyi pääkirjaston Avolavalla keskiviikkona 1.9. klo 18.00-19.00.

Avolava-klubinohjelmiston aloitti Hämeenlinnasta lähtöisin oleva laulaja-lauluntekijä ja muusikko Jere Ijäs, jonka viimeisin yhtye Jere Ijäs ja Monacon työväen palloilijat julkaisi uuden levyn heinäkuussa 2021.

Ijäs on tehnyt yhteistyötä useiden suomalaisten huippumuusikoiden kanssa Eero Raittisesta Jonna Tervomaan kautta suomalaisen roots-musiikin lipunkantajaan Hoedowniin, jonka jäseneksi Ijäs liittyi muutama vuosi sitten. Konsertti striimattiin YouTubeen.

Avolava-klubi tuo paikallisia ja hämeenlinalaislähtöisiä musiikintekijöitä esiintymään kirjastoon. Konsepti on syntynyt syksyllä 2021 – kaksi aktiivista asiakasta ja musiikintekijää hoitavat yhdessä esiintyjien bukkauksen ja esitystekniikan ja kirjasto antaa tilat esiintyjien käyttöön. Esiintyjä varten on kolme erilaista tilaa, Avolava, Kirjastotori sekä Mediahuone Hämeenlinnan pääkirjaston lainauskerroksessa. Avolava-klubin konsertit striimattiin YouTubeen.

Avolava-klubi järjestettiin kerran kuukaudessa pääsääntöisesti joka kuukauden ensimmäisenä keskiviikkona klo 18.00. Ensimmäinen Avolava-klubin esiintyjä oli Jere Ijäs.

Saksofonisti Johannes Salomaa esitteli ja soitti saksofoneja Avolavalla 9.9. klo 18.00-18.40.

Tuttujen kappaleiden väleissä Salomaa kertoi rennolla tyylillään soittimen syntyhistoriasta ja tutustutti kuulijoita saksofonin maailmaan.

Avolava-klubilla Silja keskiviikkona 6.10. klo 18.00-19.00. 19-vuotias Silja on sanoittanut ja säveltänyt jo pitkään. Klubilla kuultiin Siljan omia kappaleita vuosien varrelta. Konsertti striimattiin YouTubeen.

Saksofonisti Sami Pekkola luennoi keskiviikkona 27.10. Mediahuoneessa klo 18.00-19.00 John Coltranen livelevystä A Love Supreme, joka julkaistiin 56 vuotta konsertin äänittämisen jälkeen.

Pekkola esitteli levyn kertoen, miten se sijoittui Coltranen muuhun uraan. Luennolla soitettiin ääninäytteitä levyiltä.

Mestarietoksena tunnettu vuonna 1964 julkaistu A Love Supreme -levy löytyy aina kärkisijoilta lähes kaikista jazzlevyjen listauksista eniten myydyistä kuunnelluimpiin levyihin.

Sami Pekkola on hämeenlinnalainen saksofonisti ja innokas John Coltrane -fani. Hän on soittanut kotimaassa ja Euroopassa yli 300 konserttia vapaata jazzia eri kokoonpanojen kanssa.

Soittamisen lisäksi hän toimii Hämeenlinnan Soitannollisessa Kerhossa ja järjestää Suisto Jazz -klubia. A Love Supremen hän löysi luonnollisesti Hämeenlinnan kirjaston musiikkiosastolta 90-luvulla.

Sibelius-opiston lauluoppilaiden konsertti pidettiin Avolavalla torstaina 28.10. klo 18.00-19.00.

Mihwa Park-Freundin lauluoppilaat esiintyivät. Laulajien ohjelmistossa oli tuttuja sävelmiä ja klassista musiikkia. Pianistina konsertissa oli Elina Kunnari.

Avolava-klubilla oli esiintymässä Noo torstaina 4.11. klo 18.00-19.00. Aloitteleva laulaja-lauluntekijä Noon biiseissä simppelet mutta tunnelmalliset melodiat yhdistyivät runoihin pohjautuviin sanoituksiin.

Avolava-klubilla Noon biisejä kuultiin ensi kertaa yhtyeelle sovittuna, kun osa kappaleista esitettiin yhdessä house bandin kanssa.

Perinteistä persialaista musiikkia kuultiin Mediahuoneessa torstaina 25.11. klo 16.30-17.00.

Muusikot Amin Pourareff ja Ali Biniyaz esiintyivät etäyhteydellä reaaliaikaisesti Skype-yhteydellä Iranista. He esittivät setar-improvisaation perinteisestä temasta 'Avaz Bayat-E-Esfahan'.

Antti Polameri Orchestra, APO, esiintyi Avolavalla keskiviikkona 1.12. klo 18.00-19.00. APO on koottu vuonna 2019. Yhtye soitti Avolavalla Polameren säveltämää ja sanoittamaa kevyttä musiikkia, jossa on vaikutteita progressiivisesta rockista, popmusiikista ja etnisistä musiikkityyleistä.

APO:n missiona on laadullisesti kunnianhimoinen, sisältörikas ja pääasiallisesti suomenkielinen tuotanto. Kokoonpano Avolava-klubin keikalla oli: Matleena Junttanen, laulu, Meeri Uusi-Äijö ja

Johanna Pätsi, taustalaulu, Antti Polameri, rummut, Jukka Haavisto, basso, Antti Kajanus, kitarat ja Kimmo Tapanainen, koskettimet. Konsertti striimattiin YouTubeen.

Joulun toivelaulut -konsertti pidettiin pääkirjaston Kirjastotorilla torstaina 9.12. klo 17.00-19.00.

Sibelius-opiston perinteisessä joululaulujen illassa esiintyivät laulunopiskelijat ja tanssijat.

Säestäjänä konsertissa oli pianisti Iina Harjula. Konsertin aikana voi osallistua lasten- ja nuortenosastolla Elsan tähtipajaan, jossa askarreltiin kimaltelevia joulukoristeita. Tapahtuman järjestivät kirjasto ja Sibelius-opisto.

19.8 Hakeutuvia tapahtumia

Kirjasto osallistui Hämeen ammattikorkeakoulun uusien opiskelijoiden Alkupamaus-

toritapahtumaan 16.9. klo 15.00-18.00. Tapahtumassa olivat mukana kirjasto ja kaupungin muita toimijoita, jotka esittelivät tapahtumassa palvelujaan. Kirjasto markkinoi opiskelijoille monipuolisten palvelujen lisäksi etenkin remontoidun pääkirjaston omatoimiaikaa, monipuolisia tiloja sekä musiikkistudiota ja bändihuonetta. Kirjasto tavoitti tapahtumassa satoja opiskelijoita, joita houkuteltiin kirjaston pisteelle aktiivisella henkilökohtaisella markkinoinnilla sekä arpajaisilla.

26.4. klo 14.00-15.30 pidettiin kirjaston historian ensimmäinen kirjastovierailu asiakkaille etänä

Teamsin välityksellä. Kirjastovierailulle osallistui 20 henkilöä. Virtuaalivierailulla tutustuttiin remontoidun kirjaston uudistettuihin tiloihin ja palveluihin. Asiakkaiden oli mahdollista esittää kysymyksiä vierailun aikana. Vierailusta tuli paljon kiittävää palautetta.

19.9 Lasten ja nuorten tapahtumia

Maaliskuussa koulujen talvilomalla koululaisia haastettiin osallistumaan kirjaston

talvihaasteeseen, jossa innostettiin lapsia ja nuoria lukemaan kirjoja erilaisista aiheista, kuten eläimistä ja talvesta. Kaikkien haasteeseen vastanneiden kesken arvottiin kirjapalkintoja.

Syyskuussa lasten- ja nuortenosasto rakensi kuukaudeksi pääkirjaston näyttelytilaan nostalgisen

valtakunnallisen kiertonäyttelyn Suomalaisia aapisia Agricolasta nykyaikaan. Vanhan pulpetin päällä oli vieraskirja, johon näyttelyvieraat voivat kirjoittaa omia muistojaan aapisesta ja lukemaan oppimisesta. Näytillä oli 38 aapisia eri vuosikymmeniltä. Lastenkirjainstituutin aapinäyttely koottiin ensi kerran vuonna 1989.

Alakoululaisten läksykerho kokoontui syksyllä tiistaisin klo 14.00-15.30 pääkirjastossa ryhmätyötila B:ssä. Läksykerhossa voi rauhassa tehdä kotitehtäviä sekä viettää aikaa kirjastossa muiden kerholaisten kanssa.

Kerhossa katsottiin myös elokuvia. Läksykerhoon ei tarvinnut ilmoittautua etukäteen ja se oli osallistujille maksuton. Kerho toteutettiin yhteistyössä Lastenliitto Hämeen ja kirjaston kanssa.

Syysloman Ihme -työpaja pidettiin alakoululaisille pääkirjastossa torstaina 21.10. klo 13.00-15.00. Työpajassa kehiteltiin tarinoita ja askarreltiin omat haitarikirjat kirjailija Veera Salmen johdolla.

Lastenmusiikkiduo Höpinätötterö esiintyi pääkirjaston Avolavalla lauantaina 23.10. klo 13.00-14.00. Höpinätötterön vinkeän vinksahtanut show tarjoili musiikillista hupia ja huumoria koko perheelle. Yhtyeessä lauloivat ja soittivat Janne Laurila (kitara & laulu) ja Joonas Keskinen (kontrabasso & laulu).

Konsertti oli osa kaupungissa järjestettävää Lasten lauantai -tapahtumasarjaa. Konsertin järjesti kirjasto.

Pääkirjaston lastenosastolla vietettiin keskiviikkona 27.10. Nallepäivää. Aamun satutuokiossa Iso Nalle luki nallesatuja ja maalasi sen jälkeen pikku väelle nallemaisista kasvomaalauksia.

Taikalamppu-satutuokioita pidettiin pääkirjaston lastenosastolla syksyllä keskiviikkoisin klo 10.00-10.30. Jokaisella satutuokiolla oli oma teemansa, johon luettu satu tai loru liittyi.

20 Pääkirjaston asiakasopastus

20.1 Opastusta ja kirjastovierailuja etänä

Koronasta johtuen kirjasto opasti asiakkaita etänä puhelimesta ja Teamsissä verkkokirjaston ja e-aineistojen käytössä. Celia-opastusta annettiin myös etänä puhelimesta.

Henkilökohtaista opastusta kirjaston laitteiden tai asiakkaiden omien laitteiden käytöstä ei aina pystytty toteuttamaan koronatilanteen takia paikan päällä kirjastossa.

Syksyllä pääkirjaston Digi-Pönkissä asiakkaille opetettiin etäsovellusten ja -ohjelmien käyttöä. Osa Digi-Pönkin opastuksista toteutettiin etänä Teamsin välityksellä.

Kouluyhteistyössä etävälaineistä on tullut arkipäivää. Etenkin kirjavinkkaukseen ne ovat soveltuneet hyvin.

Aikuisten ryhmäkäyntejä ja kirjastovierailuja pidettiin etänä Teamsissä. Kaikille avoin kirjastovierailu pääkirjaston remontoituista tiloista ja uusista palveluista järjestettiin etänä Teamsin välityksellä maanantaina 26.4. klo 14.00-15.30. Etävierailulle osallistui 20 henkilöä.

Etävierailut ovat soveltuneet erityisen hyvin korona-aikaan, jolloin pandemiarajoitukset ovat olleet kirjastovierailujen esteenä. Etävierailut ovat tulleet jäädäkseen kirjastovierailujen rinnalle.

20.2 Digi-Pönkki

Pääkirjastossa kokoontui Digi-Pönkki syyskuun alusta marraskuun loppuun asti torstaisin Pönkki-tilassa klo 10.00-12.00. Myöhemmin kellonaikaa muutettiin niin että aloitusaika pysyi samana mutta opastus loppui puolituntia aikaisemmin klo 11.30. Muutos johtui opastajina toimivien opiskelijoiden opinnoista.

Digi-Pönkissä annettiin henkilökohtaista opastusta oman älypuhelimien, tablettilaitteen, tietokoneen sekä netin ja verkkopalvelujen käytössä. Opastajina toimivat Kiipulan IT-tukihenkilöopiskelijat (Tieto- ja viestintätekniikan perustutkinto). Näkövammaisia varten paikalla oli näkövammaisen opastaja.

Osa opastuksista pidettiin etänä Teamsin välityksellä. Paikalla oli opastajia tarvittaessa neuvomassa etäyhteyden käyttöä.

Syksyllä jokaisella kuukaudella oli oma teema, jolloin opastuksissa keskityttiin myös näihin aiheisiin. Syyskuussa esillä olivat some-asiat, lokakuu oli etäkuu, marraskuun teemana olivat verkkopelit ja pelaaminen.

Digi-Pönkki herätti kiinnostusta kirjaston ulkopuolellakin. Toimintaan käytiin tutustumassa Tampereen Kiipulan oppilaitoksesta ja kaupunginkirjastosta tarkoituksena aloittaa samanlainen toiminta Tampereella. Informaatikko Erika Kallinen kertoi toiminnan konseptista Lahden AKE-

kirjaston järjestämässä koulutustilaisuudessa. Digi-Pönkin järjestävät kirjasto ja Kiipulan ammattiopisto.

21 Lähikirjastot

21.1 Koronarajoitukset vaikuttivat kirjastoautojen toimintaan

Koronarajoitukset värittivät myös kirjastoautojen toimintaa koko vuoden. Auton kävijämäärä rajoitettiin tiukimmillaan kahteen asiakkaaseen kerrallaan. Kouluille ja päiväkodeille tehtiin runsaasti valmiita aineistopaketteja, mikä helpotti ruuhkaa näillä pysäkeillä.

Kirjastoauto Urholle perustettiin helmikuun alussa pysäkki Nummikeskuksen eteen tarjoamaan kirjastopalveluja Nummen kirjaston asiakkaille kirjaston sulkuaikana. Keväällä jouduttiin perumaan jonkin verran pysäkkejä henkilökuntavajeen ja teknisten ongelmien vuoksi.

Pysäkkiverkosto pysyi lähes ennallaan. Päiväkotiverkon muutosten vuoksi aamupäiväpysäkkien määrä väheni kahdella. Syksyllä perustettiin Bellalle uusi iltapysäkki Jukolaan.

Kantakaupungissa autoilla oli 38 pysäkkiä, joista vilkkaimmat olivat jokaviikkoisia. Pitäjien alueilla pysäkkejä oli 43, joista kaksi Hattulan kunnan alueella, ja kolmella pysäkillä kävi Hattulan kirjastoauto Lilius. Lisäksi käytiin 15 koulupysäkillä ja 17 päiväkotipysäkillä. Pälkäneen kunnalle myytiin kirjastoautopalvelua yhdellä pysäkillä Kuohijoella, joka toinen viikko. Kirjastoauto Bella vei kirjastopalvelut Ojoisten ja Yläneen avovankiloihin.

21.1.1 Kotipalvelu entistäkin tärkeämpää korona-aikana

Kirjaston kotipalvelu on kantakaupungissa hakeutuvana palveluna osa kirjastoauto-osaston toimintaa. Pitäjissä kotipalvelua hoitaa kukin lähikirjasto.

Kotipalvelu on maksuton palvelu, joka osaltaan turvaa kuntalaisten tasavertaisia kirjastopalveluita. Se on tarkoitettu henkilöille, jotka eivät voi itse asioida kirjastossa esimerkiksi korkean iän, liikuntarajoitteen tai sairauden vuoksi ja joilla ei ole läheisiä hoitamassa kirjastoasiointia heidän puolestaan.

Kotipalvelun asiakkaina on yksityishenkilöiden lisäksi hoivakoteja ja muita yhteisöjä, joille toimitetaan monipuolisia aineistokasseja viriketoiminnan materiaaliksi. Neljän viikon välein

toimitettavat kassit kootaan yksilöllisesti asiakkaiden toiveiden mukaisesti. Korona-aikana palvelun tärkeys on korostunut entisestään.

Kotikirjastopalvelun asiakasrakenne on monipuolistunut: vanhusväestön lisäksi palvelun piiriin on tullut myös muista syistä liikuntarajoitteisia asiakkaita. Vuoden lopussa asiakkaina oli kantakaupungissa 18 henkilöasiakasta ja 11 hoivakotia, joille toimitettiin vuoden aikana yhteensä 319 kirjastokassia. Lähikirjastoissa kotikirjastopalveluasiakkaita on yhteensä viisi.

21.1.2 Hämeenlinnan kirjasto osallistui uuden naisvankilan kirjaston suunnitteluun ja toiminnan aloittamiseen

Vuodesta 2012 vankilassa on ollut oma kirjasto, joka perustettiin yhteistyössä Hämeenlinnan kaupunginkirjaston kanssa. Sitä ennen Hämeenlinnassa suljetun vankilan kirjastopalvelu hoidettiin yli 30 vuotta kirjastoautolla.

Kun Hämeenlinnaan alettiin suunnitella uutta naisvankilaa vuonna 2018, kaupunginkirjastolta pyydettiin kommentteja vankilan kirjaston tilankäyttöön ja kalustukseen.

Lahden alueellisen kehittämiskirjaston hankerahoituksella Hämeenlinnan kaupunginkirjaston työntekijä aloitti syksyllä 2020 vankilan vanhan kirjastoaineiston käsittelyn, uuden aineiston hankinnan ja luetteloinnin.

Kirjasto avattiin vielä keskeneräisenä vankien käyttöön joulukuussa 2020. Valoisa ja tilava kirjasto oli sijoitettu keskeiselle paikalle vankilan toiseen kerrokseen.

Vuoden 2021 aikana vankilakirjaston toiminnasta vastaava ohjaaja perehdytettiin kirjastotyön eri alueisiin. Ohjaaja suorittaa parhaillaan oppisopimuksella kirjastoalan opintoja, mikä takaa jatkossa vankilan kirjaston ammattimaisen toiminnan. Hämeenlinnan kirjasto välittää lukemisesteisille vankilan asiakkaille valtakunnalliset Celia-palvelut.

Vankilan kirjastolle suunniteltiin myös kirjallisuus- ja musiikkiaiheisia oheistoimintoja, mutta koronarajoitusten vuoksi niitä ei päästy toteuttamaan. Marraskuussa 2021 vietettiin kuitenkin kirjaston avajaisia ”Musiikkimatka maailman ympäri” –teemalla Hämeenlinnan kaupunginkirjaston musiikkiosaston informaation johdolla ja kakkukahvien kera.

Suomessa vankilakirjastojen toimintaa säätelee vankeuslaki, joka velvoittaa vankilan järjestämään vankilan olot niin pitkälle kuin mahdollista vastaamaan yhteiskunnassa vallitsevia elinoloja. Siksi vankilassa on oltava myös kirjasto tai vangeille tulee järjestää mahdollisuus käyttää yleisiä kirjastopalveluja.

Laissa on myös säädetty, että vankilan kirjaston on toimittava yhteistyössä yleisten kirjastojen kanssa ja sen toiminnan tulee vastata yleisten kirjastojen toimintaperiaatteita. Vangeille on varattava riittävän usein pääsy vankilan kirjastoon ja heitä on ohjattava kirjaston käytössä.

Vankilakirjastolla on suuri yhteiskunnallinen merkitys vangin sopeuttamisessa, koulutuksessa ja syrjäytymisen ehkäisemisessä.

21.2 Hauhon kirjasto piti omat kirjamessut verkossa

Hauhon kirjaston lainaus laski edelliseen vuoteen verrattuna melkein kolmetoista prosenttia. Lasten- ja nuorten tietokirjallisuuden lainaus laski lähes kolmekymmentä prosenttia. Lainamäärissä näkyi, ettei koronavuonna omatoimikirjastoa voitu pitää koko vuotta toiminnassa, eikä luokkakäyntejä voitu aina järjestää. Koronarajoitusten aikana kirjaston henkilökunta teki koululuokille kirjavinkkivideoita ja kokosi aineistokaseja koululuokille sekä päiväkotiryhmille.

Hauhon kirjaston tapahtumatuoanto ja toiminta vilkastuivat syksyllä. Tietotekniikkaopastuksia järjestettiin syksyllä vapaaehtoisvoimin. Satutunteja pidettiin syyskuusta marraskuuhun. Kirjaston tonttukoulua kävivät esikoululaiset ja alaluokat. Kirjasto järjesti pop up -kirjaston Alvettulan ja Eteläisten koulussa, joihin aineisto kuljetettiin pakettiautolla. Kun koronatilanne salli, kirjastossa järjestettiin luokka- ja ryhmäkäyntejä.

Hauhon kirjastossa oli kaksi koululaista TET-harjoittelussa ja harjoittelija kotoutumiskoulutuksen työssäoppimisjaksolla yhden kuukauden.

Kirjastossa vieraili lukukoira, ja kirjailija Veera Salmi ohjasi sanataidepajan syyslomaviikolla. Mika Nikkilä esiintyi kirjaston kirjailijaillalla.

Kirjaston YouTube-kanavalla julkaistu Hauhon kirjamessut oli menestys. Hauhon kirjamessuilla haastateltiin kirjailijoita Hanne Dahl, Heikki Kaaranen, Petteri Leino ja Perseilevä Pertti-koira isäntänsä Torsti Niemisen kanssa. Videot ovat katsottavissa Hämeenlinnan kaupunginkirjaston

YouTube-kanavalla. Erityistä huomiota ja ihastusta herätti Pertin (lisänimi perseilevä laboratorinnoutaja) vierailu. Videoita katsottiin vuonna 2021 yhteensä 3472 kertaa.

Hauhon kirjasto osallistui Ilmastoviikon viettoon kokoamalla aiheeseen liittyvän kirjanäyttelyn. Peliviikolla asiakkaille järjestettiin lautapeli-ilta. Kirjasto järjesti kesällä Vanajavesi-keskuksen kanssa luontotyönäyttelyn. Kirjasto ja Muistiyhdistys järjestivät yhdessä muistikahviloita.

Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hauhon yhdistys ry ja Hauhon kirjasto järjestivät yhdessä jo perinteeksi tulleen suosituksen Kotieläinpäivän kirjaston pihamaalla. Kotieläinpäivän vetonauloja olivat vasikka, koirat, hevoset, lampaat, kanat, kukko ja lisko.

Joulun alla Mannerheimin Lastensuojeluliiton Hauhon yhdistys ry järjesti kirjastoon kahdeksi viikoksi Hope-boxin, johon asiakkaat toivat lastenvaatteita ja leluja jaettavaksi vähävaraisille perheille. Samalla kerättiin joulukalentereita jaettavaksi pienille joulunodottajille.

21.3 Kalvolan kirjaston rankka koronavuosi

Kalvolan kirjasto-palvelupiste Hyvinvointikeskus Sauvolassa sulkeutui 17.3.2020 klo 14 kuten muutkin Hämeenlinnan kirjastot Covid 19 -pandemian rajoitustoimena. Seuraavan kerran kirjasto-palvelupiste avautui Sauvolassa 3.5.2021.

Kirjastopalvelua ei ollut lainkaan tarjolla litalassa keväällä 2020, kunnes kesällä kirjastoauto Bella pysähtyi pari kertaa viikossa litalan ostarilla. Muut kirjastot avautuivat toukokuussa, mutta Kalvolan kirjastoa ei voitu avata Sauvolassa, koska haluttiin suojella talossa asuvia vanhuksia koronavirukselta.

litalalaisten kirjastopalvelujen turvaamiseksi Kalvolan kirjasto pääsi muuttamaan 25.8.20 litalan Kylätalolle (entinen kirjasto), jossa se toimi siihen saakka, kunnes kirjasto voitiin avata toukokuun alussa 2021 Hyvinvointikeskus Sauvolassa.

Kylätalon kirjastossa ei ollut lainaus- ja palautusautomaattia, joten virkailija lainasi aineiston tiskiltä. Kirjastossa ei ollut myöskään kassaa, joten kirjaston maksuja ei voinut maksaa. Kassan puuttumisen vuoksi kaupungin palvelupiste ei toiminut Kylätalolla, paitsi Lepaanrannan virkistysalueen mökkien avaimia sai hakea sieltä.

Aineistoa oli tarjolla vähän, vain parissa kirjahyllyssä, ja enimmäkseen asiakkaat noutivatkin varaamiensa kirjoja. Kirjaston hyvä sijainti koulun ja päiväkodin naapurissa aiheutti sen, että koululta ja päiväkodilta haettiin runsaasti aineistopaketteja ja kirjakasseja lainaan. Vaikka kirjasto oli auki vain kolmena päivänä viikossa, monet asiakkaat olivat tyytyväisiä päästessään edes jonkinlaiseen kirjaston palvelupisteeseen litallassakin.

3.5.2021 Kalvolan kirjasto-palvelupiste avautui Sauvolassa, ja oli siitä lähtien auki viitenä päivänä viikossa: ma-ti 12-18 ja ke-pe 10-16. Asiakkaat olivat tyytyväisiä päästessään jälleen asioimaan kylän keskellä olevaan Sauvolaan. Tosin Sauvolan muu toiminta, kuten ravintolan toiminta, oli edelleen yleisöltä suljettu.

Syksyllä 2021 kirjaston toiminta vilkastui. Satutuokioita päivähoitolapsille pidettiin kerran kuussa. Koululuokat alkoivat käydä lainaamassa. Koululaisten syyslomaviikolla kirjailija Veera Salmi ohjasi 1.- 4. -luokkalaisille Ihme! -työpajan. Koululaisille olivat myös leffatorstait kerran kuussa sekä Lapsen oikeuksien viikon elokuvaesitykset 5.-6.-luokkalaisille. Kirjastonkäytön opetusta annettiin 2.-luokkalaisille, joilta ekaluokan opetus oli jäänyt väliin, sekä 4. luokille.

Aikuisille suunnattua palvelua olivat tietokoneen käytön, verkkokirjaston, e-aineistojen ja Celia-äänikirjojen henkilökohtaiset opastukset sekä lukupiiri, joka kokoontui fyysisesti kaksi kertaa ja WhatsApp--ryhmänä kerran. Kirjailijailta Anita Näslindh-Ylispangarin kirjasta Juna 69: kun elämät suistuivat raiteiltaan, toteutettiin yhdessä Kalvola-seuran kanssa 2.11.2021.

Koronarajoitukset 11.12.2021 alkaen lopettivat loppuvuodeksi kirjaston tapahtumien järjestämisen sekä ryhmien vastaanottamisen kirjastoon. Sanomalehtien tilaukset katkaistiin, sillä asiakkailta toivottiin nopeaa asiointia, lainaus-palautus -automaatin käyttöä sekä koronaturvallisen hygienian noudattamista.

21.4 Lammin kirjastossa monipuolista toimintaa

Vuosi 2021 oli myös Lammin kirjastossa erikoinen. Toimintoja rajoitettiin koronan vuoksi.

Koulujen käyttöön hankittuja kirjasarjalaatikoita käytettiin edelleen runsaasti. Kirjasarjalaatikoita on kahta kokoa, 25 kappaleen ja viiden kappaleen sarjoja. Näitä sarjoja lainattiin ja uusittiin vuonna 2021 yhteensä 466 kertaa.

Syksyllä rajoitusten helpotettua Lammin kirjastossa voitiin järjestää monenlaisia tapahtumia. Aloitimme kirjastossa alakoululaisille suunnatut leffatiistait, joissa katsottiin lastenelokuvia. Lapsille järjestettiin myös suosittu Harry Potter-ilta marraskuussa ja peliviikolla pelasimme retrohenkisiä Nintendo-pelejä sekä lautapelejä. Joulukuussa kirjastossa askarreltiin joulukortteja.

Jo perinteeksi tullut Kirjallisuuspiiri käsitöiden ystäville jatkoi kokoontumistaan syksyllä. Piiri ehti kokoontua yhteensä neljä kertaa. Jokaisella kerralla koolla oli kymmenisen osallistujaa. Syksyllä kirjastossa järjestettiin henkilökohtaisia e-opastuksia keskiviikkoisin.

Kirjasto sai vieraaksi kaksi paikallista esiintyjää marraskuussa. Seppo Rikkilä kertoi kirjailijaisästään Väinö Rikkilästä sekä Pertsu ja Kulu-kirjoista. Luontoillassa Pepe ja Paula Forsberg esittelivät uutta Evon majavista kertovaa kirjaansa Majavan mailla ja esittivät Evolla kuvatun majava-aiheisen dokumentin. Marraskuun toisessa kirjailijaillassa esiintyi Anneli Kanto, joka kertoi uutuuskirjastaan Rottien pyhimys.

21.4.1 Hämeenlinnan 3. ja 8.-luokkalaiset luovat ja tutkivat kirjallisuutta toiminnallisesti -hanke saatiin päätökseen

Hämeenlinnan kirjaston ja koulujen yhteistyöhanke Hämeenlinnan 3. ja 8.-luokkalaiset luovat ja tutkivat kirjallisuutta toiminnallisesti käynnistettiin elokuussa 2020, mutta koronasta johtuen sitä jatkettiin vuoden 2021 loppuun saakka.

Hankkeessa työskenteli Lammin kirjastosta Päivi Ruuskanen ja Hakkalan koululta äidinkielen ja kirjallisuuden opettaja Leija Kuuranhalla.

Syksyllä 2021 hankkeessa toteutettiin Hämeenlinnan alakoululaisille sarjakuvapajat yhteistyössä Sarjakuvaseura ry:n kanssa kuudella alakoululla, kirjavinkkaukset kuudessa alakouluryhmässä, Veera Salmen Ihme! -työpajat syyslomalla viidessä lähikirjastossa sekä Katri Tapolan sanataidepajat neljässä alakouluryhmässä.

Alakoululaisten käyttöön valmistettiin kiertäviä sanataidelaatikoita. Niiden teemana olivat runojen säilöntä, omien otusten keksiminen ja runoralli, jossa kootaan valmiista runokirjoista omia runoja.

Yläkoululaisille tilattiin Ääres EduEscapelta scifi aiheinen pakohuone Planeetta X, joka jäi Hämeenlinnan yläkoululaisten käyttöön. Joulukuun alussa kutsuimme yläkoulujen äidinkielen opettajia testaamaan tätä pakopeliä sekä suunnittelemaan kanssamme tulevia yhteistyömuotoja.

Joulukuussa 2021 tehtiin Revi se -etärunopajoissa mahtavia runoja Kaisa Happonen ja Karri "Paleface" Miettisen johdolla. Pajoja toteutettiin yhteensä seitsemässä yläkouluryhmässä. Hankkeessa kokeiltiin myös etäkirjallisuuspiirien järjestämistä nuorille aikuisille Teamsin kautta.

21.5 Nummen kirjasto teki yhteistyötä koulun ja nuorisotoimen kanssa

Nummen kirjaston syksyyn mahtui koulu yhteistyötä sekä muutamia yksittäisiä tapahtumia. Yhteydenpito kouluun alkoi koronarajoitusten jälkeen kunnolla syyskuussa, jolloin kirjastosta vierailtiin opettajien kokouksissa kertomassa kirjaston palveluista.

Syyskuussa aloitettiin 2.-luokkalaisten kirjastonkäytön opastukset ja 4.-luokkalaisten tiedonhaunopastukset, jotka toteutettiin kirjastosuunnistuksena.

Lokakuussa käynnistyi monikulttuurisille tytöille suunnattu Satakielikerho, jonka ohjelmassa oli muun muassa askartelua, sanataidetta ja pelaamista. Kerhosta tuli nopeasti suosittu. Kerhossa kokoontui viikoittain kymmenkunta tyttöä. Syyslomaviikolla Nummen kirjastossa järjestettiin koululaisille Veera Salmen IHME! -sanataidepaja.

Marraskuussa toteutettiin jälleen osana Kulttuuripolkua kirjaston ja Arxin yhteiset Mediamaisema-työpajat. Pajat pidettiin kaikille Nummen yhtenäiskoulun 7.-luokkalaisille osana kuvataideopetusta. Marraskuun aikana käynnistyivät myös 3.-luokkalaisille suunnatut kirjavinkkaukset.

Nummen monitoimitalon toimijoiden yhteistyö tiivistyi loppuvuonna. Silloin aloitettiin yhteisen toiminnan suunnittelu nuorisotila NUKEn kanssa. Nuorisotyöntekijä osallistui myös kirjaston toteuttamaan pelisääntötyöpajaan maanantaina 15.11.2021. Työpajassa luotiin kirjastotilan säännöt yhdessä nuorten kanssa.

Nummen kirjastossa oli hulinaa 10.11. Retropelipäivän tapahtumassa. Pelattavissa olivat NES, SNES, Nintendo Wii -konsolit ja erilaisia lautapelejä. Kirjastossa pääsi osallistumaan Super Mario-kilpailuun kokeilemalla, kuinka nopeasti pystyy suorittamaan ensimmäisen tason Super Mario Bros -pelissä.

Joulukuussa koulu yhteistyön hiljetessä kirjastoon saatiin kaksi TET-harjoittelijaa viikoiksi 48 ja 49. Keskiviikkona 8.12. kirjastossa vietettiin kirjailijailtaa, jossa Kimmo Miettinen kertoi uudesta teoksestaan Irwin Goodman: kansan taiteilija.

Nummen kirjasto suljettiin pandemiarajoitusten vuoksi 11.12.2021.

21.6 Rengon kirjastossa hiljainen vuosi

Rengon kirjastossa päästiin pitämään luokkakäyntejä koronan takia vasta syyslukukaudella. Rengon koulun kaikki kuusi alakoululuokkaa ehtivät käydä kirjavinkkauksissa ennen loppuvuoden uutta koronasulkua. Luokkakäyntejä pidettiin yhteensä kymmenen kertaa.

Rengon kirjastossa järjestettiin kaksi näyttelyä. 14.5.-31.5 Vanajavesikeskus piti Vanajavesinäyttelyn. 1.6-31.8. esillä oli Kaisu Rissasen akvarellinäyttely Iloa ja innostusta.

21.7 Tuuloksen kirjaston lainat kasvoivat

Tuuloksen kirjasto pärjäsi lainamäärien puolesta erinomaisesti vuonna 2021. Kokonaislainaus nousi ilahduttavasti ja etenkin lasten- ja nuortenlainat olivat vankassa kasvussa. Toki notkahduksiakin oli, etenkin musiikkiaineiston lainaus putosi. Musiikin suoratoistopalvelut vaikuttavat suoraan Cd-levyjen kysyntään kirjastossa.

Kevät oli Tuuloksen kirjastossa hiljaista aikaa, kun koronarajoitukset estivät kirjastossa normaalisti järjestettävät tapahtumat, kuten luokkakäynnit, satutunnit ja muistikahvilat. Onneksi syksyllä päästiin taas normaali järjestelyihin ja saatiin luokkakäynnit mukavasti käyntiin. Niiden lisäksi alkoivat säännölliset satutunnit, joita oli jo kovasti odotettu.

Kesäkuun puolivälissä kirjastossa oli Tuuloksen eskarilaisten ja Vanajavesikeskuksen näyttelyt. Vanajavesikeskuksen näyttelyn teemana oli lähiluonnon ihmeet ja etenkin veteen liittyvä luonto.

Eskarilaiset olivat käyneet aiemmin keväällä luontoretkellä ja maallaneet sen pohjalta taideteoksia näkemästään ja kokemastaan näyttelyyn.

Totuttuun tapaan Tuuloksen kirjasto pidettiin keskellä kesää juhannuksen jälkeen suljettuna viisi viikkoa.

Syksy toi ohjelmaan säännölliset elokuvaesitykset. Elokuvia oli tarkoitus katsella, joka toinen viikko tiistaisin ja keskiviikkoisin. Ajatuksena oli tarjota elokuvia sekä lapsille ja nuorille että aikuisille. Lasten ja nuorten elokuvat toivat paikalle muutaman katsojan, mutta aikuisten elokuvat eivät keränneet katsojia, joten ne lopetettiin. Lapsen oikeuksien viikolla marraskuussa kirjastossa järjestettiin ylimääräinen elokuvaesitys viidesluokkalaisille.

Lokakuussa kirjailija Veera Salmi ohjasi koululaisille IHME! -työpajan. Vaikka koululaisia ei ollut montaa, osallistuneet olivat hyvin innostuneita ja tyytyväisiä kokemaansa.

Marras- ja joulukuussa Tuuloksen kirjastossa järjestettiin kaksi tonttukoulua. Päämääränä on ollut, että jokainen Tuuloksen koulun ekaluokkalainen pääsisi vuorollaan käymään tonttukoulua, mutta koska sitä ei voitu järjestää edellisenä vuonna järjestettiin se nyt sekä eka- että tokaluokkalaisille. Mukana järjestelyissä oli Hauhon kirjasto, jota ilman tonttukoulua ei olisi voitu toteuttaa.

Syksyn ohjelmaan kuuluivat kaivatut muistikahvilat, joita järjestettiin kerran kuukaudessa. Muistikahviloissa oli jokaisella kokoontumiskerralla oma teema ja ne keräsivät uskollisen kävijäjoukon. Syksy toi mukanaan myös e-opastukset, jota kävi pääkirjastosta vetämässä kirjastovirkailija Hannele Tiitto. Kirjastossa myös tulostettiin maksutta koronatodistuksia.

22 Kirjaston vuosi 2021 tunnuslukuina

22.1 Henkilöstö 2021

Vakituisen henkilökunnan määrä nimikkeittäin

Kirjastotoimenjohtaja	1
Palvelupäällikkö	1

Johtava informaattikko	3
Informaattikko	5
Johtava kirjastonhoitaja	1
Kirjastonhoitaja	9
Kirjastovirkailija	25
Kirjastoammatilliset yhteensä	45
Palvelusihteeri	2
Kirjastoautonkuljettaja	3
Kouluohjaaja, osa-aikainen	1
Ei-kirjastoammatilliset yhteensä	6
Kaikki yhteensä	51

Vakituisen henkilökunnan lisäksi kirjastossa työskenteli 2,5 toimitilahuoltajaa (ostopalveluna), viisi siviilipalvelusmiestä, seitsemän opiskelijaa kirjastovirkailijan koulutussopimuksella ja työkokeilijoita. Työllistämisvaroin palkattuja järjestelyapulaisia oli vuoden aikana kuusi.

22.2 Talous 2021

Toimintakulut tilastovuonna	4 677 800
Henkilöstökulut	2 118 276
Kirjastoaineistokulut	375 430
Kirjojen hankintakulut	259 850

E-aineistokulut	47 633
Tilakustannukset	1 804 484
Muut kulut	379 610

22.3 Muut tunnusluvut 2021

Kokoelmat / asukasluku	5,06
Kokonaislainaus / asukasluku	15
Toimintakulut / kokonaislainaus (lainan hinta)	4,60
Fyysiset käynnit / aukiolotunnit	18,13
Lainaajia / asukasluku %	33,31
Toimintakulut / asukasluku	68,95
Kirjastoaineistokulut / asukasluku	5,53
